

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **historia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Kazimierza
Wielkiego w Bydgoszcy**

Data przeprowadzenia wizytacji: **21-22 listopada 2023 r.**

Warszawa, 2023 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	20
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	25
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	27
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	33
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	36
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	37
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	40
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	42
5. Załączniki:	45
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	45

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: dr Agnieszka Janiak-Jasińska, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Joanna Wojdon, ekspert PKA
2. dr hab. Piotr Guzowski, ekspert PKA
3. Marta Prusińska, ekspert PKA ds. pracodawców
4. Ewa Staruch, ekspert PKA ds. studenckich
5. mgr Beata Sejdak, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku historia prowadzonym w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2023/2024, w związku z upływem okresu, na jaki wydana była pozytywna ocena programowa. Dotychczas kierunek historia był oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną trzykrotnie (2006, 2011, 2018), a zatem bieżąca ocena programowa jest przeprowadzana po raz czwarty. Ostatnia ocena programowa na kierunku historia została przeprowadzona w 2018 roku, w wyniku której wizytowany kierunek otrzymał ocenę pozytywną (Uchwała Prezydium PKA Nr 50/2018 z dnia 25 stycznia 2018 r.).

W powyższej uchwale z 2018 roku Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej po zapoznaniu się z raportem Zespołu Oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, a także kierując się sprawozdaniem Zespołu nauk humanistycznych w sprawie jakości kształcenia na kierunku historia prowadzonym na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim stwierdziło, iż Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy spełnia wymagania kadrowe, programowe, w tym dotyczące osiąganych efektów kształcenia, oraz organizacyjne do prowadzenia na kierunku historia studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim, a poziom prowadzonego kształcenia odpowiada przyjętym kryteriom jakościowym w stopniu pozwalającym na wydanie oceny pozytywnej. Wszystkie przyjęte przez Polską Komisję Akredytacyjną kryteria jakościowe oceny programowej uzyskały ocenę w pełni. Jednocześnie Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej sformułowało 4 zalecenia, którymi są: 1. przywrócenie postulowanego przez studentów kierunku historia i niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia wymiaru lektoratu z języka obcego (120h); 2. zróżnicowanie wymagań stawianych pracom i egzaminom dyplomowym na studiach I i II stopnia; 3. zróżnicowanie metod weryfikacji efektów kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdefiniowanych dla poszczególnych przedmiotów przewidzianych programem studiów na kierunku historia; 4. rozważenie utrzymania realizacji praktyk specjalnościowych na kierunku. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobligowało Uczelnię do przedstawienia do 31 października 2018 r. sprawozdania z podjętych działań wraz z dokumentującymi je uchwałami i sylabusami zajęć. Szczegółowe informacje, w tym ocenę realizacji działań naprawczych

podjętych w następstwie zaleceń wskazanych w uchwale PKA wskazano przy opisie poszczególnych kryteriów.

Aktualne postępowanie oceniające zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej prowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną stacjonarnie z wykorzystaniem narzędzi komunikowania się na odległość.

Przed rozpoczęciem wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i załącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni oraz opracował raport wstępny. W zakresie wyznaczonej odpowiedzialności za przydzielone kryteria członkowie zespołu oceniającego wypełnili karty spełnienia standardów jakości kształcenia, które stanowiły podstawę do przygotowania wykazu pytań i wątpliwości wymagających dodatkowego wyjaśnienia jeszcze przed wizytacją.

Wizytację poprzedzono wewnętrznymi spotkaniami zespołu oceniającego, które posłużyły wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów. Podczas spotkań omawiano kryteria oceny oraz raport wstępny zespołu oceniającego. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji.

Przed wizytacją zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, wybrał zajęcia do hospitacji oraz ustalił wymogi związane z udokumentowaniem infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku historia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia.

W toku wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągnięcia efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogramem wizytacji. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się spotkanie podsumowujące zespołu oceniającego, podczas którego omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	historia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	Studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}	historia 91% archeologia 3% pedagogika 3% psychologia 3% od 2023/2024 historia 81% archeologia 3% językoznawstwo 8% nauki prawne 1% nauki o kulturze i religii 3% nauki o sztuce 3% nauki socjologiczne 1%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów/ 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych³ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	W programie do 2023/2024: 90 (praktyka psychologiczno-pedagogiczna 30 (praktyka dydaktyczna 60))/ 7 ECTS W programie od 2023/2024: brak	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	W programie do 2023/2024: nauczycielska W programie od 2023/2024: 1. nauczycielska 2. ogólnohistoryczna	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	33	0

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	2100	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	150 90 (2023/2024)	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	113 160 (2023/2024)	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	56	-

Nazwa kierunku studiów	historia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{5,6}	historia 91% archeologia 3% pedagogika 3% psychologia 3%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry/120 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych ⁷ /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	90 godz./7 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	nauczycielska	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	7	0

⁴ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

⁵ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁶ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁸	900	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	90	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	113	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	37	-

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA ⁹ kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione częściowo

⁸ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

⁹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku historia są zgodne ze strategią uczelni, koncentrującą się wokół kształcenia na potrzeby lokalnej społeczności. Jednakże ze względu na ogólnikowość ich sformułowania nie mają charakteru specyficznego dla kierunku. Nie mieszczą się zatem w dyscyplinach, do których jest on przyporządkowany, w szczególności w dyscyplinie wiodącej - historii. Mogłyby dotyczyć niemalże dowolnej dyscypliny naukowej:

Kształcenie na kierunku historia jest zgodne z założeniami misji i strategii rozwoju Wydziału Humanistycznego (WH) UKW w Bydgoszczy na lata 2021-2026. Misja WH oparta została na podstawowej akademickiej zasadzie jedności nauki i edukacji. Składa się na nią prowadzenie i upowszechnianie wyników badań naukowych, kształcenie studentów oraz podejmowanie działań mających na celu podnoszenie kultury życia społecznego. Wydział realizuje misję jako wspólnota nauczycieli akademickich, pracowników administracyjnych, studentów i absolwentów. Kieruje się zasadami humanizmu, poszanowania godności osoby ludzkiej, tolerancji światopoglądowej, akademickiej demokracji i etyki zawodowej nauczycieli akademickich. Priorytetowe kierunki strategii WH skupiają się w trzech obszarach działań: nauka, dydaktyka i popularyzacja nauki oraz organizacja. W każdym z wyżej wymienionych obszarów celem nadrzędnym WH jest zapewnienie możliwie najlepszych efektów.

Cele przypisywane kierunkowi utożsamiane są z ogólnymi celami wydziału i całej uczelni, nie odnoszą się w żaden sposób do specyfiki dyscypliny historia ani badań prowadzonych przez kadrę kierunku: *Dążenie do realizacji takich celów jak udoskonalenie procesu i środowiska kształcenia, wsparcie studentów w ich indywidualnym rozwoju poza procesem kształcenia, zachowanie najwyższej jakości kształcenia na wszystkich poziomach edukacji, doskonalenie działalności dydaktycznej nauczycieli*

akademickich, zapewnienie zgodności oferty dydaktycznej z kierunkami prowadzonych badań oraz zapewnienie zgodności oferty dydaktycznej z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, w tym absolwentami, widoczne jest w działaniach podejmowanych w obszarze kształcenia studentów WH.

W dodatku niektóre z tak sformułowanych ogólnych celów ewidentnie nie są realizowane na studiach historycznych. Np. *Celem U[niwersytetu] K[azimierza] W[ielkiego], a tym samym W[ydziału] H[umanistycznego] jest uczestniczenie w światowej wymianie myśli i wartości, rozwijanie badań naukowych i kształcenie dla przyszłości w poszanowaniu wolności nauki i rzetelności wiedzy, a także godności człowieka i sprawiedliwości społecznej.* Jako że studenci historii nie uczestniczą w żadnych formach współpracy międzynarodowej, a na listach lektur próżno szukać odniesień do literatury innej niż polskojęzyczna, cel związany ze *światową wymianą myśli i wartości* nie jest realizowany.

Studia I stopnia, których zreformowany program wdrożono 1.10.2023 r., zostały przyporządkowane do siedmiu dyscyplin naukowych: historii jako dyscypliny wiodącej oraz archeologii, językoznawstwa, nauk prawnych, nauk o kulturze i religii, nauk o sztuce, nauk socjologicznych, zaś studia II stopnia do: archeologii, psychologii, pedagogiki i historii jako dyscypliny wiodącej. Udział dyscyplin wspierających został oszacowany przez Uczelnię na 1-8%. Są one zatem zdaniem samej Uczelni reprezentowane jedynie symbolicznie. Brak jednak ich odzwierciedlenia w efektach uczenia się zdefiniowanych dla kierunku studiów. Niektóre z nich zostały błędnie zidentyfikowane, np. *lektoraty* zostały przypisane do dyscypliny językoznawstwo, choć nie są związane z badaniami językoznawczymi. Stoi to w wyraźnej sprzeczności ze stanowiskiem interpretacyjnym 5/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z 2 VII 2020 r., stwierdzającym, że: *przyporządkowanie kierunku do dyscypliny [...] powinno racjonalnie wynikać z kluczowych przesłanek i celów prowadzenia danego kierunku studiów, ujętych w koncepcji kształcenia i znajdujących odzwierciedlenie w efektach uczenia się, a nie polegać na mechanicznym przyporządkowaniu kierunku do każdej dyscypliny, która jest adekwatna, choćby tylko w minimalnym stopniu, do jakiegokolwiek, nawet pojedynczego efektu uczenia się określonego dla kierunku studiów.[...]* *Przyporządkowywanie kierunku do dużej liczby dyscyplin może być uzasadnione w świetle koncepcji kształcenia tylko wtedy, jeżeli każda z tych dyscyplin odgrywa istotną rolę jako podstawa formułowania koncepcji, natomiast nie może być uzasadnione obecnością w programie studiów elementów efektów uczenia się i programu studiów o charakterze subsydiarnym, względem całej koncepcji kształcenia.*

Zajęcia na kierunku historia są związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie wiodącej - historii, która w ostatniej parametryzacji otrzymała kategorię B+. Są osadzone w badaniach prowadzonych przez kadrę kierunku, choć **rekomenduje się** wzmocnienie transferu najnowszych wyników badań do programu studiów i zwiększenie związku aktualnie prowadzonych badań z treściami zajęć, w szczególności na studiach II stopnia, na których studenci winni być włączani do badań, w tym do projektów badawczych. Nowa, realizowana od roku akademickiego 2023/2024 koncepcja kształcenia na kierunku historia zakłada skoncentrowanie kształcenia na studiach I stopnia na treściach merytorycznych z historii i przesunięcie kształcenia stricte zawodowego na studia II stopnia. Studentom studiów licencjackich oferuje się dwie specjalności - *nauczycielską* (przygotowującą do zawodu i tym samym odpowiadającą na potrzeby rynku pracy) oraz *ogólnohistoryczną* (jedynie poszerzającą wiedzę historyczną). Przy czym przygotowanie do zawodu nauczyciela na studiach I stopnia obejmować ma wyłącznie przygotowanie merytoryczne do nauczania historii jako pierwszego przedmiotu. Przygotowanie merytoryczne do nauczania drugiego przedmiotu (wos), przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i dydaktyczne do nauczania obydwu przedmiotów uwzględniać ma

dopiero program studiów II stopnia. Zatem z założenia zarówno studenci, którzy wybiorą specjalność *ogólnohistoryczną*, pozbawioną zajęć i praktyk przygotowujących do zawodowego rynku pracy, jak i studenci, którzy wybiorą specjalność *nauczycielską* nie osiągną zdefiniowanych dla tych studiów efektów uczenia się kładących nacisk na zastosowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w działalności zawodowej, np. K_W10: „Ma wiedzę w zakresie różnorodnych form aktywności zawodowej związanej ze studiowanym kierunkiem”, K_U08: „Potrafi praktycznie wykorzystywać posiadaną wiedzę realizując zadania natury zawodowej, formułować krytyczne opinie dotyczące procesów i zdarzeń. Ma umiejętności formułowania tez i argumentów z wykorzystaniem poglądów różnych autorów”, K_K05: „Postępuje etycznie, prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu. Potrafi świadomie organizować swój warsztat pracy. Dbą o etos wykonywanego zawodu. Realizuje zadania zapewniając bezpieczeństwo własne i swoim współpracownikom. Potrafi wykorzystywać swoją wiedzę w sferze praktyki życia współczesnego.” Rozbieżność ta (między koncepcją kształcenia i programem studiów a efektami uczenia się) wynika z braku weryfikacji raz zdefiniowanych efektów i ich dostosowania do przyjętej, nowej koncepcji kształcenia na kierunku.

Zgodnie z nią studia na kierunku historia przygotowują chętnych studentów do wykonywania zawodu nauczyciela historii i wos. Koncepcja ta ma charakter ogólny, jedynie sygnalizuje realizację całego przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, dydaktycznego do nauczania dwóch przedmiotów i merytorycznego do nauczania wos na studiach II stopnia. Brak opracowanego i uchwalonego przez Senat Uczelni programu studiów II stopnia, kompatybilnego z rozpoczętym w roku akademickim 2023/2024 nowym programem studiów I stopnia oznacza, że Uczelnia nie ma aktualnego, obejmującego pięć lat studiów programu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, zgodnego z przyjętą koncepcją i wymaganiami ministerialnego standardu. Fakt ten uniemożliwia stwierdzenie, że koncepcja ta jest spójna i zapewnia kompleksowe przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela historii i wos. Należy natomiast stwierdzić, że jest niemożliwa do realizacji w ciągu czterech semestrów studiów drugiego stopnia przy zachowaniu wysokiej jakości kształcenia. Nie sposób np. zrealizować w wymaganej liczbie godzin praktyk zawodowych z dwóch przedmiotów w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, do których studenci muszą zostać najpierw przygotowani pod względem psychologiczno-pedagogicznym i dydaktycznym, a w przypadku praktyk z wos także pod względem merytorycznym, gdyż studia pierwszego stopnia nie przewidują treści wymaganych podstawą programową tego przedmiotu.

W pracach nad nową koncepcją studiów historycznych uczestniczyli interesariusze zewnętrzni, przede wszystkim nauczyciele i muzealnicy oraz studenci, których postulaty zostały w programie uwzględnione (np. wprowadzenie do programu innej niż nauczycielska specjalności, nie wszyscy bowiem studenci chcą zostać nauczycielami).

Efekty uczenia się na studiach I i II stopnia odpowiadają profilowi ogólnoakademickiemu. Uwzględniają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, w tym w szczególności komunikowanie się w językach obcych. Efekty nie są jednak specyficzne dla dyscypliny historia ani dla żadnej innej dyscypliny, do której przyporządkowano kierunek. Z bogatego katalogu efektów tylko jeden, i tylko z zakresu wiedzy, odnosi się bezpośrednio do historii: „Ma wiedzę o procesach historycznych, przemianach struktur społecznych, o czynnikach rozwoju cywilizacyjnego.” Pozostałe mówią ogólnie o „studiowanym kierunku” lub „studiowanej dyscyplinie”. Są sformułowane w sposób na tyle ogólny, że mogłyby dotyczyć dowolnej dyscypliny naukowej. Efekty nie są też spójne z opisaną powyżej koncepcją i celami kształcenia, skoro w ramach studiów pierwszego stopnia sformułowano

142 efekty związane z pełnym, a nie tylko merytorycznym przygotowaniem do zawodu nauczyciela. Efekty związane z przygotowaniem do zawodu nauczyciela sformułowane są w sposób identyczny dla studiów I i II stopnia – nie ma w tym zakresie żadnej progresji. Ich nadmierne rozdrobnienie (142 efekty) w praktyce uniemożliwia weryfikację ich osiągnięcia.

Wskazane powyżej przykłady efektów uczenia się z zakresu umiejętności (K_W10) czy kompetencji społecznych (K_K05), a także wiele innych (np. K_U10: „Potrafi podejmować samodzielnie lub w zespole przedsięwzięcia, planować samodzielnie lub pod kierunkiem opiekuna naukowego prace badawcze oraz działalność w zakresie studiowanego kierunku, upowszechniać wiedzę, potrafi planować pracę indywidualną lub zespołową, planować permanentne doszkalać się”) doskonale ilustrują inną wadę sposobu formułowania efektów uczenia się dla ocenianego kierunku studiów: zawierają one po kilka różnych, często niezależnych, kategorii wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych, co w praktyce utrudnia weryfikację ich osiągnięcia przez studentów.

Należy także stwierdzić brak progresji w przypadku wielu umiejętności – np. K_U08 dotyczący wykorzystywania wiedzy i krytycznego myślenia czy KU_09 dotyczący organizowania pracy. Bywa, że zakładana progresja jest minimalna.

W przypadku efektu K_K06: „Ma poczucie potrzeby ochrony własności intelektualnej” dodanie „i jej przestrzega” dopiero na studiach II stopnia sugeruje – jeśli „jej” odnosi się do ochrony własności intelektualnej – że na studiach I stopnia student nie musi przestrzegać zasad ochrony własności intelektualnej, w dodatku, „poczucie potrzeby” jest nieweryfikowalne, zatem nie może być zaliczane do kierunkowych efektów uczenia się

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy, jednak ich nadmierne rozdrobnienie uniemożliwia stworzenie przejrzystego i realistycznego systemu ich weryfikacji.

Efekty uczenia się zdefiniowane dla nowego programu studiów I stopnia są niemożliwe do realizacji, gdyż koncepcja kształcenia, której podporządkowano program studiów, nie przewiduje na studiach I stopnia realizacji treści psychologicznych, pedagogicznych i dydaktycznych niezbędnych do osiągnięcia tych efektów.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, zostały jednak sformułowane bardzo ogólnie. Nie są one specyficzne dla dyscypliny historia, określonej jako dyscyplina wiodąca, ani dla innych dyscyplin, do których kierunek został przyporządkowany. Dyscypliny te nie stanowią podstawy teoretycznej kierunku, zostały też w niektórych przypadkach błędnie zidentyfikowane. Efekty uczenia

się dla studiów pierwszego stopnia nie są zgodne z nową, wdrażaną od roku akademickiego 2023/2024 koncepcją kształcenia zakładającą przesunięcie przygotowania zawodowego na studia drugiego stopnia. Program studiów drugiego stopnia, zgodny z tą koncepcją i będący kontynuacją już realizowanych studiów pierwszego stopnia, nie został jeszcze opracowany i uchwalony przez Senat Uczelni. Brak zatem kompleksowego programu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela obejmującego studia I i II stopnia, odpowiadającego przyjętej koncepcji kształcenia przyszłych nauczycieli i standardom tego kształcenia, określonym przez MNiSW. Koncepcję przerzucenia całości przygotowania psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego przygotowującego do nauczania dwóch przedmiotów szkolnych (historii i wiedzy o społeczeństwie) należy ocenić negatywnie ze względu na brak realnych możliwości jej zrealizowania przy zachowaniu wysokich standardów kształcenia.

Efekty uczenia się odpowiadają profilowi ogólnoakademickiemu. Efekty uczenia się na studiach I stopnia stoją częściowo w sprzeczności z koncepcją studiów i celami kształcenia (obejmując efekty związane z przygotowaniem do zawodu nauczyciela). Są sformułowane na tyle niespecyficznym, że nie da się ich powiązać z dyscypliną historia, do której jako do dyscypliny wiodącej został przyporządkowany kierunek. Łączenie kilku niezależnych elementów w jeden efekt utrudnia stworzenie skutecznego i wiarygodnego systemu weryfikacji. Niektóre efekty dotyczące umiejętności i kompetencji społecznych, a także wszystkie efekty dotyczące przygotowania do zawodu nauczyciela nie wykazują żadnej progresji między studiami I i II stopnia, nie odpowiadają zatem właściwym poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Efekty uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy, jednak ich nadmierne rozdrobnienie uniemożliwia ich realistyczną weryfikację. Podstawą do sformułowania oceny kryterium spełnione częściowo są zidentyfikowane następujące nieprawidłowości:

1. błędne przyporządkowanie kierunku do tak dużej liczby dyscyplin naukowych;
2. nierealistyczna koncepcja kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela zakładająca realizację przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, dydaktycznego i merytorycznego do nauczania drugiego przedmiotu wyłącznie na studiach drugiego stopnia;
3. niespecyficzne sformułowanie efektów uczenia się, co nie pozwala na ich powiązanie z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek studiów;
4. łączenie wielu niezależnych umiejętności w jeden efekt uczenia się, co nie pozwala na stworzenie przejrzystego i realistycznego systemu ich weryfikacji;
5. brak progresji lub minimalna progresja między efektami przewidzianymi dla studiów I i II stopnia, w szczególności z zakresu przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela;
6. uwzględnienie efektów uczenia się związanych z przygotowaniem psychologiczno-pedagogicznym i dydaktycznym na studiach I stopnia, wbrew koncepcji kształcenia zakładającej realizację na studiach licencjackich wyłącznie przygotowania merytorycznego z zakresu historii.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się przyporządkowanie kierunku studiów do dyscypliny historia, z pominięciem dyscyplin subsydiarnych, zgodnie ze Stanowiskiem Interpretacyjnym 5/2020 Prezydium PKA.
2. Zaleca się zmianę koncepcji kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela tak, by była ona możliwa do realizacji przy zachowaniu wysokiej jakości kształcenia, w tym np. przy zachowaniu zasady odpowiedniego przygotowania merytorycznego studentów podejmujących praktyki zawodowe.
3. Zaleca się sformułowanie kierunkowych efektów uczenia się w sposób jednoznacznie wiążący je z dyscyplinami, do których przyporządkowano kierunek studiów.
4. Zaleca się sformułowanie efektów uczenia się w sposób pozwalający na ich precyzyjną weryfikację, w tym uwzględnienie w poszczególnych efektach pojedynczych lub jednorodnych kategorii wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych.
5. Zaleca się uwzględnienie progresji między efektami uczenia się przewidzianymi dla studiów I i II stopnia, zgodnie z wymaganiami charakterystyk drugiego stopnia określonymi dla 6. i 7. poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji.
6. Zaleca się przeformułowanie efektów uczenia się z zakresu przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela tak, by możliwe było stworzenie realnego i wiarygodnego systemu ich weryfikacji.
7. Zaleca się podjęcie skutecznych działań naprawczych zapobiegających występowaniu w przyszłości nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na obu poziomach studiów uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie historia, do której jest przyporządkowany kierunek jako do dyscypliny wiodącej, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie. Treści programowe lektoratów nie są związane z działalnością naukową w dziedzinie językoznawstwa, do którego przyporządkowano te zajęcia. Również zajęcia z pozostałych dyscyplin pomocniczych mają charakter usługowy, a nie badawczy; związane są z wykorzystaniem wiedzy z tych dyscyplin w działalności naukowej historyka, a nie z badaniami prowadzonymi w ramach tych dyscyplin. Treści programowe pozostają też bez wyraźnego związku z bardzo ogólnie zdefiniowanymi efektami uczenia się, które - jak wykazano w kryterium 1 - są sformułowane wadliwie i nie odnoszą się do specyfiki ani dyscypliny historia ani żadnej innej, do której przyporządkowano kierunek studiów. Na studiach pierwszego stopnia, zgodnych z programem wdrożonym w roku akademickim 2023/2024 brak treści programowych pozwalających na osiągnięcie efektów uczenia się odnoszących się do działalności zawodowej.

Możliwość udziału przez studenta tylko w jednym lektoracie z języka obcego stoi w sprzeczności z zapisem efektu K_U07, obecnego w programie studiów I, jak i II stopnia, a dotyczącego znajomości języków obcych (w liczbie mnogiej), odpowiednio na studiach I stopnia na poziomie B2, a na studiach II stopnia na poziomie B2+.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela realizowane według tzw. starego programu tj. na II i III roku studiów I stopnia i na studiach II stopnia są zgodne w wymaganiami określonym standardem kształcenia przyszłych nauczycieli i pozwalają na osiągnięcie założonych efektów uczenia się.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela według nowego programu studiów I stopnia, realizowanego od roku 2023/2024 obejmują jedynie przygotowanie w zakresie merytorycznym z historii. Nie pozwalają zatem na osiągnięcie zdefiniowanych dla tych studiów efektów uczenia się odnoszących się do przygotowania psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego przyszłego nauczyciela. Zgodnie z przyjętą przez Uczelnię koncepcją kształcenia, treści gwarantujące przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i dydaktyczne, a także przygotowanie merytoryczne do nauczania wiedzy o społeczeństwie stanowić powinny część programu studiów II stopnia. Nie został on jeszcze opracowany i uchwalony przez Senat Uczelni. Brak zatem spójnego, kompleksowego programu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, który zgodnie z obowiązującym ministerialnym standardem obejmować powinien pięć lat studiów, realizowanych także w systemie 3+2.

Opracowanie takiego programu będzie skrajnie trudne i może okazać się niemożliwe, zważywszy na bogactwo planowanych i koniecznych do uwzględnienia treści programowych zawartych w standardzie kształcenia określonym w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy, przy zakładanym równocześnie znacznym pogłębieniu umiejętności związanych z dyscypliną historia – wynikającym z konieczności osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się przyjętych dla studiów II stopnia.

Harmonogram realizacji programu studiów (plan zajęć i kolejność przedmiotów) oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się w przypadku studiów prowadzonych według tzw. "starego" programu studiów.

W przypadku nowego programu studiów I stopnia, obowiązującego od roku akademickiego 2023/2024, czas trwania studiów, nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się jedynie w odniesieniu do efektów z zakresu historii, natomiast nie zaplanowano żadnych zajęć związanych z efektami z zakresu przygotowania psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego. Te efekty są więc niemożliwe do osiągnięcia.

Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, przy czym w przypadku studiów stacjonarnych, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami. Sekwencja zajęć lub grup zajęć zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. W formach zajęć wyraźnie

dominują wykłady. Nowo opracowany program studiów I stopnia przewiduje aż 1050 godzin wykładów, przy 270 godzinach ćwiczeń, 705 godzinach konwersatorium czy 60 godzinach seminarium. Tak duży udział w programie studiów wykładów wynika z paragrafu 6 ust. 9 *Wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych uczelni w zakresie programów kształcenia dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich...*, przyjętych Uchwałą Senatu UKW NR 6/2018/2019 z dnia 27 listopada 2018 r., w którym udział wykładów w programach studiów o profilu ogólnoakademickim określono na poziomie min. 50% łącznej liczby godzin zajęć. Dokument nie wskazuje uzasadnienia dla tak wysokiego udziału w programie studiów formy zajęć zorientowanej na przekazywanie wiedzy (bez jej operacjonalizowania), a niemożliwiającej kształcenia umiejętności, w tym umiejętności badawczych. Nie uwzględnia też konieczności uzależnienia formy zajęć od zakładanych efektów uczenia się. Na niedopasowanie formy zajęć, przeładowanie programu studiów wykładami wskazują solidarnie wykładowcy i studenci ocenianego kierunku studiów.

Program pozornie tylko umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie, według zasad, które pozwalają studentom na elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia. Wyraźnie widać to w trzech aspektach:

Po pierwsze, nie ma realnej możliwości wyboru specjalności. W praktyce ze względu na niewielką liczbę osób rekrutowanych na kierunek wszyscy jego studenci muszą realizować jedną specjalność i jest to specjalność *nauczycielska*. Uczęszczają na nią również osoby, które otwarcie deklarują, że nauczycielami być nie chcą. Najbardziej zdeterminowani mogą uzyskać od władz dziekańskich zwolnienie z zajęć specjalizacyjnych. Nie oznacza to jednak wyboru specjalności.

Po drugie, wybór bloku tematycznego (56 ECTS) oznacza automatycznie wybór całego pakietu przedmiotów, w tym seminarium licencjackiego i wykładu monograficznego. **Rekomenduje się** umożliwienie studentom większej indywidualizacji programu uczenia się, co najmniej przez poszerzenie oferty seminariów i wykładów do wyboru.

Po trzecie, uczelnia nie oferuje studentom możliwości uczenia się innego języka obcego niż ten, którego uczyli się w szkole średniej i z którego zdawali egzamin maturalny. Nie mają więc wyboru w wyborze lektoratów.

Program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie historia, do której jako do dyscypliny wiodącej został przyporządkowany kierunek, w wymaganym wymiarze punktów ECTS. Obejmuje także zajęcia lub grupy zajęć poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego. Zastrzeżenie budzi jednak brak realnej możliwości wyboru języka obcego. Studenci mogą jedynie kontynuować naukę języka, rozpoczętą w szkole średniej. Ponadto, lektoraty nie są zróżnicowane ze względu na wejściowy poziom zaawansowania znajomości języka obcego, zatem część studentów pozbawiona jest możliwości rozwijania swoich umiejętności językowych. Dotyczy to szczególnie studentów z maturą rozszerzoną z języka obcego, ponieważ poziom nauczania podczas zajęć z języka obcego dostosowywana jest do najniższego poziomu biegłości językowej reprezentowanej przez studentów w danej grupie. **Rekomenduje się** wprowadzenie lektoratów na różnych poziomach zaawansowania znajomości języka obcego.

Liczba punktów ECTS, jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość dla cykli kształcenia rozpoczynających się od roku ak. 2020/21 nie jest większa niż 75% liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.

Brak nowego programu studiów II stopnia, realizującego przyjętą koncepcję kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela sprawia, że nie ma podstaw do stwierdzenia, że harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Nie można także stwierdzić, że nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć, liczba punktów ECTS jaka może być uzyskana w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach jest zgodny z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Program studiów I stopnia, obecnie wygaszany (tzw. "stary"), jak i program uzupełniający go i obecnie realizowany na studiach II stopnia wymogi te spełniały.

Metody kształcenia wyraźnie preferują formy wykładowe. Wynika to zarówno z bardzo wysokiego udziału wykładów w ogólnej liczbie zajęć (1050 godzin na studiach I stopnia i 450 na studiach II stopnia, przy czym w przypadku studiów I stopnia mowa o tzw. nowym programie studiów), jak też jak pokazały hospitacje – stosowania metod wykładowych także w ramach zajęć konwersatoryjnych. Sytuacja, w której przez znakomitą większość czasu spędzanego na uczelni studenci występują w roli słuchaczy, pozbawia ich możliwości osiągania większości efektów uczenia się z obszaru umiejętności oraz kompetencji społecznych. W przedstawionych do wglądu pracach studenckich noszących znamiona sprawdzenia studentom wytknięto błędy i niedociągnięcia, pomijając mocne strony ich prac. Weryfikacja osiągania efektów uczenia się ma zatem charakter krytyki, a nie pozytywnego wsparcia dla poczynań studentów. **Rekomenduje się** zwiększenie udziału pozytywnej i konstruktywnej informacji zwrotnej w komunikacji ze studentami.

Większość interakcji podczas zajęć i prac pisemnych służy weryfikacji stopnia przyswojenia przez studentów wiadomości. Nie umożliwia natomiast przygotowania do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny historia. **Rekomenduje się** większe angażowanie studentów do projektów i zadań badawczych. Nie zaobserwowano stosowania zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Studia z trudem umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, szczególnie tym studentom, którzy rozpoczęli studia z niskim poziomem biegłości danego języka obcego. Według studentów stosowane podczas lektoratów metody nauczania są mało zróżnicowane, nie stymulują ich do używania języka podczas konwersacji, a zatem nie pozwalają doskonalić istotnych umiejętności komunikacyjnych.

Metody kształcenia zasadniczo umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia, ale rezygnacja ze specjalności nauczycielskiej wymaga determinacji ze strony

studentów, a studenci nie są w sposób transparentny informowani o procedurach w tym zakresie. Wielu czuje się przymuszonych do uczęszczania w zajęciach niezgodnych z ich preferencjami, indywidualnymi predyspozycjami i planowaną ścieżką rozwoju zawodowego.

Metody i techniki kształcenia na odległość, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne są wykorzystywane pomocniczo. Kształcenie w zakresie zdobywania umiejętności praktycznych, w tym zajęcia terenowe i warsztatowe, odbywa się w warunkach rzeczywistych, na zajęciach dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów.

W dotychczasowym programie studiów wszyscy studenci studiów I i II stopnia realizowali specjalność nauczycielską, na której obowiązują praktyki pedagogiczne zgodne ze standardami przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela. Nowy program wprowadza, na razie na studiach I stopnia, możliwość wyboru specjalności *ogólnohistorycznej* zamiast nauczycielskiej, lecz nie przewiduje w jej ramach praktyk zawodowych, mimo że w materiałach promujących studia na kierunku historia zapowiada, że studia zapewniają przygotowanie do wykonywania szeregu zawodów.

W przypadku wygaszanego programu studiów I stopnia i dotychczasowego programu studiów II stopnia program praktyk nauczycielskich, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy. Nowa koncepcja kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przewiduje realizację praktyk zawodowych na studiach II stopnia, których program nie został jeszcze opracowany. Nie ma zatem podstaw do stwierdzenia, by ich program, organizacja i nadzór nad realizacją były zgodne z wymaganiami standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Należy jednak podkreślić, że wymagany rozporządzeniem MNiSW wymiar praktyk przygotowujących do nauczania dwóch przedmiotów: historii i woś, obecnych zarówno w szkołach podstawowych, jak i ponadpodstawowych jest trudny do zrealizowania w ramach studiów dwuletnich.

Organizacja procesu nauczania zasadniczo zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Rozplanowanie zajęć jest zgodne z zasadami higieny pracy o ile studenci przynoszą na Uczelnię własne posiłki. Brak możliwości zakupienia posiłków innych niż drobne suche przekąski z automatu przy równoczesnym braku jadalni w bezpośrednim pobliżu sprawia, że studenci nie mają czasu na zakup i spożycie ciepłego posiłku.

Rozplanowanie zajęć umożliwia systematyczne uczenie się oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się – w tym w szczególności w sesji egzaminacyjnej umożliwia weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach. Jednakże liczba efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela przekraczająca 140 efektów – czyni w praktyce niemożliwe udzielenie rzetelnej informacji zwrotnej o osiągnięciu każdego z nich, a także przyjęcie takiej informacji przez studentów.

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela realizowanego na ocenianym kierunku studiów w ramach tzw. "starych" programów studiów (tj. na II i III roku studiów I stopnia oraz na studiach II stopnia) jest zgodna z regułami i wymaganiami sformułowanymi w ministerialnym standardzie, określonym na podstawie

art. 68 ust. 3 ustawy. Brak kompletnego i spójnego programu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela realizowanego w ramach tzw. "nowych" programów studiów I i II stopnia nie pozwala na takie stwierdzenie w odniesieniu do wszystkich obszarów tego kształcenia, a więc nie tylko merytorycznego, ale także psychologiczno-pedagogicznego i dydaktycznego.

Zakres treści przeniesionych na studia II stopnia, – zgodnie z przyjętą przez Uczelnię koncepcją kształcenia przyszłych nauczycieli historii i wos - a także konieczność uwzględnienia organizacji roku akademickiego i roku szkolnego, budzi obawy o możliwość zmieszczenia wszystkich wymaganych zajęć, łącznie z praktykami śródrocznymi i ciągłymi, w ciągu 4 semestrów.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Uchwała Prezydium PKA Nr 50/2018 z dnia 25 stycznia 2018 r. zawiera 2 zalecenia w odniesieniu do kryterium nr 2.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	przywrócenie postulowanego przez studentów kierunku historia i niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia wymiaru lektoratu z języka obcego (120h);	Liczbę godzin języka obcego reguluje zarządzenie Rektora UKW nr 6/2018/2019 z dn. 27 listopada 2018 r. Na studiach I stopnia 120 h języka obcego nowożytnego. Na studiach II stopnia 30 h języka obcego nowożytnego + 30 h języka specjalistycznego.	Zalecenie zrealizowane
2.	rozważenie utrzymania realizacji praktyk specjalnościowych na kierunku.	Praktyki realizowane są w module nauczycielskim. Drugi moduł ma charakter ogólnohistoryczny, przygotowujący do badań naukowych.	Zalecenie zrealizowane wyłącznie w odniesieniu do specjalności nauczycielskiej.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe uwzględniają aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie historia, do której jako do dyscypliny wiodącej jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie.

W wygaszanym programie studiów treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy. Nowy program

kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela opracowany został jedynie dla studiów I stopnia i w tym kształcie nie obejmuje pełnego zakresu wymaganych treści programowych.

Harmonogram realizacji wygaszanego programu studiów I stopnia i studiów II stopnia oraz organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się. Wniosek ten jest adekwatny także do nowego programu studiów I stopnia, ale wyłącznie w zakresie efektów uczenia się niezwiązanych z przygotowaniem zawodowym. Brak kompletnego i spójnego programu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela nie pozwala na takie stwierdzenie w odniesieniu do efektów uczenia się specyficznych dla przygotowania zawodowego. Dominacja wśród form zajęć wykładu nie pozwala na osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności nie umożliwia pełnego przygotowania do prowadzenia działalności naukowej i nie stymuluje do udziału w tej działalności. Metody kształcenia nie są w wystarczającym stopniu zorientowane na studentów i nie motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się. Program nie przewiduje praktyk zawodowych przygotowujących do zawodu innego niż zawód nauczyciela. Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela realizowanego w ramach tzw. "starych" programów studiów I i II stopnia są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy. Brak kompletnego i spójnego programu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, zgodnego z nową, przyjętą przez Uczelnię koncepcją kształcenia na takie stwierdzenie nie pozwala. Analogicznie, tylko w odniesieniu do tzw. "starych" programów studiów można stwierdzić, że organizacja procesu nauczania według zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Podstawą do uznania kryterium za spełnione częściowo są zidentyfikowane następujące nieprawidłowości:

1. brak kompleksowego programu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela obejmującego studia I i II stopnia, odpowiadającego przyjętej koncepcji kształcenia przyszłych nauczycieli i standardom tego kształcenia, określonym przez MNiSW;
2. dominacja wykładu jako formy zajęć i jako metody prowadzenia zajęć kosztem innych metod kształcenia, utrudniająca osiąganie przez studentów zakładanych efektów uczenia się z zakresu umiejętności,
3. brak możliwości wyboru lektoratu innego języka obcego niż ten, którego student uczył się w szkole ponadpodstawowej.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się jak najszybsze opracowanie i uchwalenie przez Senat Uczelni programu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela obejmującego studia I i II stopnia, odpowiadającego

przyjętej koncepcji kształcenia przyszłych nauczycieli i standardom tego kształcenia, określonym przez MNiSW.

2. Zaleca się zwiększenie udziału form zajęć i metod dydaktycznych innych niż wykładowa w siatce godzin.
3. Zaleca się umożliwienie uczęszczania na lektorat języka obecnego innego niż wyuczony w szkole średniej.
4. Zaleca się podjęcie skutecznych działań naprawczych zapobiegających w przyszłości występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki rekrutacji na kierunek historia studia I i II stopnia prowadzone na UKW w Bydgoszczy są przejrzyste. Kandydatem na studia stacjonarne I stopnia może być osoba posiadająca świadectwo dojrzałości, a podstawą kwalifikacji jest średnia ocen z części pisemnej egzaminu maturalnego, przy czym premiowane jest zdawanie na maturze egzaminów na poziomie rozszerzonym i egzaminów z historii, historii sztuki, wiedzy o społeczeństwie lub geografii. W przypadku przyjęcia na studia II stopnia obowiązuje konkurs ocen na dyplomie ukończenia studiów I stopnia, a w drugiej kolejności średnia ocen ze studiów. Studia historyczne II stopnia na UKW w Bydgoszczy przeznaczone są jednak tylko dla absolwentów studiów I stopnia z zakresu nauk humanistycznych i społecznych. Opisane w przepisach warunki rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Nie są jednak selektywne. Zasady rekrutacyjne na studia I stopnia nie wskazują minimalnej liczby punktów rekrutacyjnych wymaganej od kandydatów, nie wymagają również od kandydatów zaliczenia egzaminu maturalnego z historii, co oznacza, że na studia zostaną przyjęte osoby o bardzo różnych kompetencjach i różnym ich poziomie - zarówno osoby, które mają uporządkowaną wiedzę historyczną (matura rozszerzona), jak i takie, które nie zdawały egzaminu maturalnego z historii, a z innych przedmiotów uzyskały wynik minimalny.

W zasadach rekrutacyjnych na studia II stopnia uznano, że odpowiednie wymagania spełniają nie tylko absolwenci studiów historycznych, ale także innych studiów humanistycznych i społecznych (a więc np. filologii czy ekonomii), ich wiedza i umiejętności nie są więc weryfikowane podczas procesu rekrutacji. Brak jednak uzasadnienia niejednolitego traktowania absolwentów innych kierunków niż historia. Bez względu na to, czy są oni absolwentami studiów humanistycznych, społecznych czy też innych (np. przyrodniczych) osiągnięte przez nich na studiach I stopnia efekty uczenia się z zakresu wiedzy i umiejętności nie są specyficzne dla dyscypliny historia, do której jako do dyscypliny wiodącej przyporządkowano studia II stopnia. Ich wiedza i umiejętności niezbędne do osiągnięcia efektów uczenia się zdefiniowanych dla tych studiów powinny być więc zweryfikowane w procesie rekrutacyjnym. Zasady rekrutacji nie gwarantują więc przyjęcia na studia historyczne II stopnia kandydatów o kwalifikacjach wstępnych umożliwiających osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Jednocześnie jednak uznano, że w trakcie dwuletniego cyklu kształcenia możliwe jest uzupełnienie kompetencji osiąganych podczas sześciusemestralnych studiów pierwszego stopnia obejmujących wiedzę, teorie i metody historyczne. Zespół oceniający zatem rekomenduje opracowanie i wdrożenie systemowych rozwiązań wspierających absolwentów studiów niehistorycznych, które pomogłyby

zniwelować ich niższe kompetencje w zakresie wiedzy i umiejętności w dyscyplinie, do której przyporządkowano kierunek studiów w stosunku do kolegów kończących studia historyczne I stopnia.

Warunki rekrutacji na studia historyczne w UKW w Bydgoszczy nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów ani wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem na odległość. Rekomenduje się więc uzupełnienie przepisów rekrutacyjnych o informację o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów oraz wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem na odległość.

Przyjęte uchwałami Senatu UKW w Bydgoszczy procedury zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Z kolei procedury opisane w Regulaminie Studiów UKW zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej. Przeliczaniem ocen uzyskanych na zewnątrz zgodnie z opisanymi regułami zajmują się odpowiednie komisje ds. weryfikacji efektów uczenia się.

Ogólne zasady dyplomowania opisane w Regulaminie Studiów UKW w Bydgoszczy zostały uszczegółowione na poziomie Kolegium I oraz przez Radę Kierunku Historia w specjalnym regulaminie dyplomowania na kierunku Historia. Przepisy precyzyjnie podają harmonogram dyplomowania, opisują techniczne elementy związane z dyplomowaniem i charakteryzują sam egzamin. Dodane do regulaminu dyplomowania zagadnienia egzaminacyjne są jednak niezwykle ogólnikowe (np. *metody badawcze w warsztacie historyka* albo *historia jako nauka* w przypadku egzaminu dyplomowego na studiach pierwszego stopnia). Podobnie w nieprecyzyjny sposób i bardzo lakonicznie przepisy opisują wymagania merytoryczne stawiane pracom dyplomowym. W niewystarczającym stopniu zostały zróżnicowane wymagania stawiane pracom licencjackim i magisterskim. Według przepisów obie prace mają mieć charakter naukowy, ale nie wyjaśniono np., czy w przypadku pracy dyplomowej na studiach I stopnia niezbędne jest wykorzystanie źródeł historycznych. Wśród losowo wybranych do analizy prac licencjackich zdarzyły się prace w pełni oparte na opracowaniach historiograficznych, ale stosowany do ich oceny formularz zawiera rubrykę: "Charakterystyka doboru i wykorzystania źródeł".

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się opisane są w Regulaminie studiów oraz specjalnym dokumencie zatwierdzonym przez Radę Kolegium I. Szczegółowe kwestie zaliczenia danego przedmiotu znajdują się w kartach przedmiotu umieszczonych w systemie USOS. Zawierają one także informacje dotyczące sposobów weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się zdefiniowanych dla zajęć oraz kryteriów oceny. Obowiązujące na studiach historycznych na UKW w Bydgoszczy zasady i oceny osiągnięcia przez studentów efektów umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji efektów uczenia się, a także dają możliwość adaptowania metod i organizacji sprawdzania efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Obowiązek sformułowania kryteriów oceniania i zawarcie ich w kartach przedmiotu stwarza warunki do zapewnienia bezstronności, rzetelności i przejrzystości procesu weryfikacji oraz wiarygodności i porównywalności ocen.

Przepisy zawarte w Regulaminie studiów określają zasady przekazywania studentom informacji zwrotnej dotyczącej stopnia osiągnięcia efektów uczenia się na każdym etapie studiów i na ich zakończenie. Oceny końcowe z poszczególnych zajęć są umieszczone w protokole w systemie informatycznym w ciągu 5 dni od zaliczenia lub egzaminu, a student ma prawo wglądu do ocenionej pracy pisemnej w ciągu 14 dni od ogłoszenia wyników w systemie USOS. Studentowi przysługuje prawo

odwołania w przypadku zastrzeżeń co do formy zaliczenia/egzaminu lub co do obiektywizmu oceniającego, w terminie 7 dni od dnia zaliczenia/egzaminu.

Regulamin zakłada przeprowadzanie zaliczeń i egzaminów zasadniczo w formie stacjonarnej, choć przepisy Kolegium I nakazują dostosować się do zdalnych form weryfikacji efektów kształcenia w razie wprowadzenia odpowiednich aktów prawnych na szczeblu centralnym uczelni.

Stosowany na ocenianym kierunku katalog metod i form weryfikacji efektów uczenia jest stosunkowo szeroki i obejmuje egzaminy w formie pisemnej i ustnej, kolokwia i testy pisemne, ćwiczenia praktyczne w szkole, analizę tekstów, referaty i projekty indywidualne i grupowe, prezentacje i prace pisemne. Każda karta przedmiotu posiada informacje o sposobach weryfikacji specyficznych dla danego przedmiotu, choć poziom uszczegółowienia w sylabusach wymagań na poszczególne oceny jest niejednorodny.

Zaproponowane przez wykładowców metody zapewniają weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się i umożliwiają sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności. Umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia, oraz B 2+ na studiach II stopnia.

Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela w odniesieniu do tzw. "starego" programu studiów I stopnia i realizowanego obecnie programu studiów II stopnia są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia przyszłych nauczycieli. Brak kompletnego i spójnego programu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela zgodnego z nową, przyjętą przez Uczelnię koncepcją kształcenia nauczycieli na kierunku historia nie pozwala na takie stwierdzenie.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, a także prac dyplomowych. Ich rodzaj, forma, tematyka i metodyka oraz stawiane im wymagania są dostosowane do poziomu i profilu, efektów uczenia się oraz dyscypliny wiodącej, do której kierunku został przyporządkowany.

Analiza prac etapowych wskazuje jednak na zróżnicowany poziom przekazywania informacji zwrotnej studentom. Zdarzają się pisemne prace bez żadnych adnotacji, ocen i komentarza i choć zapewne zostały one omówione podczas zajęć to wymagają sformułowania pisemnej opinii. Trudno też wobec tego stwierdzić, czy wystawione studentom oceny są zasadne.

Zarówno w przypadku prac licencjackich jak i magisterskich brak szczegółowo opisanych wymagań spowodował bardzo zróżnicowaną pod względem trudności skalę oczekiwań stawianych przez promotorów, co prowadzi do nieporównywalności wystawianych studentom ocen. W pracach dyplomowych na studiach I stopnia dosyć swobodnie traktuje się zakres wykorzystania przez studentów źródeł historycznych. Wśród losowo wybranych licencjatów są takie, których autorzy epizodycznie skorzystali z materiałów źródłowych (np. Osadnictwo olęderskie na Żuławach Wiślanych, Kujawach i w Wielkopolsce do roku 1795), jak i takie ze zdecydowanie zbyt szeroko zakrojonym zakresem kwerendy źródłowej (np. Działalność sportowa Towarzystwa Gimnastycznego "Sokół" w Bydgoszczy w XX-leciu międzywojennym). Z kolei wśród prac magisterskich można znaleźć prace wykorzystujące bardzo bogatą i zróżnicowaną podstawę źródłową albo wielojęzyczną literaturę przedmiotu, której student nie jest w stanie opracować na odpowiednio wysokim oczekiwanym poziomie (np. Życie gospodarcze w powiecie świeckim w okresie międzywojennym; Polsko-francuskie

stosunki polityczno-wojskowe w latach 1926-1939). Oceny wystawiane studentom są dosyć zróżnicowane: od 3,5 do 5,0. Recenzenci merytorycznie ustosunkowują się do kwestii zawartych w formularzu oceny pracy dyplomowej, a przypadki zawyżania ocen nie są częste. Niestety, w jednej z analizowanych prac magisterskich znalazł się fragment napisanego przez tego samego studenta licencjatu, a mimo to praca została uznana za bardzo dobrą (Obraz państwa i narodu niemieckiego w świetle „Dziennika Bydgoskiego” od momentu wkroczenia wojsk polskich do Bydgoszczy (20.01.1920) do objęcia władzy przez Polskę na terenie Górnego Śląska (20.06.1922)). Należy przy tym podkreślić fakt, że w obu pracach student wykazał się miał dokładnie tymi samymi umiejętnościami (temat pracy i podstawa źródłowa były takie same, zmieniono jedynie zakres chronologiczny), a więc praca magisterska nie dowodziła progresu wiedzy i umiejętności między studiami I i II stopnia. Przykład ten jest doskonałą ilustracją wskazanego powyżej problemu zbyt ogólnikowego sformułowania wymagań stawianych pracom dyplomowym na każdym z poziomów studiów. Szczególnie w przypadku studiów licencjackich uwagę zwraca stosunkowo późny czas umieszczania recenzji w systemie, zazwyczaj dzień lub dwa przed egzaminem dyplomowym, co utrudnia studentom właściwe przygotowanie do niego, zwłaszcza że odniesienie się do recenzji jest częścią prezentacji pracy licencjackiej, czyli pierwszej części egzaminu. **Rekomenduje się** monitorowanie przestrzegania zasady odpowiednio wczesnego udostępniania studentom recenzji prac dyplomowych.

Monitorowaniem karier absolwentów UKW zajmuje się Biuro Karier UKW, a uzyskane informacje trafiają na Wydział. Studenci historii w UKW w Bydgoszczy współorganizują szereg działań popularyzujących historię, prowadzą czasopismo popularnonaukowe "Merkuriusz Historyków". Ponadto publikują teksty w lokalnych czasopismach naukowych, jak "Kronika Bydgoska" i "Kalendarz Bydgoski", przygotowane na bazie prac licencjackich i magisterskich.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Uchwała Prezydium PKA Nr 50/2018 z dnia 25 stycznia 2018 r. zawiera 2 zalecenia w odniesieniu do kryterium nr 3.

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia	Ocena realizacji zalecenia (zalecenie zrealizowane / zalecenie niezrealizowane)
1.	zróżnicowanie wymagań stawianych pracom i egzaminom dyplomowym na studiach I i II stopnia;	Wymagania stawiane pracy licencjackiej i pracy magisterskiej zostały zróżnicowane i sformułowane w Regulaminie dyplomowania na kierunku historia. Zakres zagadnień obowiązujących na egzaminie dyplomowym na studiach I i II stopnia znajdują się w formie załącznika do Regulaminu dyplomowania na kierunku historia.	Zalecenie zrealizowane w stopniu minimalnym. Wymagania dotyczące zarówno zakresu egzaminu, jak i prac dyplomowych powinny być dalej doskonalone.

2.	zróżnicowanie metod weryfikacji efektów kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdefiniowanych dla poszczególnych przedmiotów przewidzianych programem studiów na kierunku historia;	Zróżnicowano: egzaminy ustne i pisemne, kolokwia, sprawdziany, wystąpienia studentów przygotowujących prezentacje, projekty.	Zalecenie zrealizowane
----	---	--	------------------------

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia historyczne I i II stopnia prowadzone na UKW w Bydgoszczy są przejrzyste, gwarantują też osobom z niepełnosprawnościami pełny udział w procesie rekrutacyjnym. Zasady rekrutacji na studia I stopnia nie są jednak selektywne i nie zapewniają doboru kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Z kolei na studiach II stopnia nie zapewniają kandydatom z kierunków innych niż humanistyczne i społeczne równych szans w podjęciu studiów na ocenianym kierunku. System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a także uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Zastrzeżenia budzi brak wystarczającego poziomu sprecyzowania wymagań merytorycznych stawianych pracom licencjackim i magisterskim. Metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia jedynie w przypadku wygaszanego programu studiów I stopnia i studiów II stopnia. Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk, prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień. Podstawą do uznania kryterium za spełnione częściowo są zidentyfikowane następujące nieprawidłowości:

1. brak selektywności w procedurze rekrutacyjnej na studia I stopnia;
2. nierówne traktowanie w procesie rekrutacji na studia II stopnia kandydatów będących absolwentami studiów z zakresu nauk humanistycznych (innych niż historia) i społecznych, a absolwentami studiów z pozostałych dziedzin i dyscyplin naukowych;
3. brak precyzyjnie zdefiniowanych wymagań merytorycznych stawianych pracom dyplomowym, uwzględniających progres wiedzy i umiejętności pomiędzy studiami I i II stopnia, prowadzący do braku porównywalności zadań stawianych przed studentami tego samego poziomu studiów i tym samym do braku porównywalności ocen.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się zastosowanie w procedurze rekrutacyjnej na studia I stopnia zasady selektywności kandydatów;
2. Zaleca się równe traktowanie w procesie rekrutacji na studia II stopnia wszystkich kandydatów nie będących absolwentami studiów przyporządkowanych do dyscypliny historia, jako dyscypliny wiodącej;
3. Zaleca się precyzyjnie zdefiniować wymagania merytoryczne stawiane pracom dyplomowym, uwzględniające progres wiedzy i umiejętności między studiami I i II stopnia;
4. Zaleca się podjęcie skutecznych działań naprawczych zapobiegających w przyszłości występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na studiach na kierunku historia prowadzonym w UKW w Bydgoszczy są prowadzone przede wszystkim przez 26 (spośród 32) pracowników Wydziału Historycznego, którzy posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy oraz doświadczenie zawodowe w zakresie dyscypliny – historia, umożliwiające prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych. Wśród nich dominują pracownicy naukowo-dydaktyczni, ale jest również 1 pracownik dydaktyczny i 1 badawczotechniczny (z Muzeum Dyplomacji). Oprócz historyków ze studentami studiów I i II stopnia zajęcia dydaktyczne realizuje 5 osób zatrudnionych w innych jednostkach UKW: Wydziale Pedagogiki, Wydziale Psychologii i Wydziale Edukacji Muzycznej oraz lektorzy i wykładowcy Studium Języków Obcych i Tłumaczeń oraz Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Historycy prowadzący zajęcia na studiach historycznych są doświadczonymi naukowcami (6 profesorów, 13 profesorów uczelni, 13 doktorów), specjalizującymi się w dziejach wszystkich epok chronologicznych (i archeologii). Struktura kwalifikacji, stopnie i tytuły zawodowe, a także liczebność kadry w stosunku do niewielkiej liczby studentów umożliwia prawidłową realizację zajęć i pozwala na wysoce indywidualizowane podejście do studenta.

Nauczyciele akademicki oraz inne osoby prowadzące zajęcia posiadają kompetencje dydaktyczne umożliwiające prawidłową realizację zajęć, także zajęć w trybie zdalnym. W czasie pandemii prowadzili zajęcia dydaktyczne za pomocą platformy Moodle i narzędzi MS Teams (które również teraz są używane) i otrzymali wsparcie ze strony uczelni w postaci odpowiednich instrukcji i szkoleń (m.in. "Metodyka kształcenia zdalnego", "Narzędzia informatyczne wspierające proces dydaktyczny", "Technologie informacyjno-komunikacyjne w pracy dydaktycznej").

Za przydział zajęć odpowiadają władze dziekańskie (Prodziekan ds. Kształcenia), konsultując obsadę poszczególnych przedmiotów z kierownikami katedr i Radą Kierunku. W zdecydowanej większości obsada jest prawidłowa, aczkolwiek są też przypadki niedopasowania do kompetencji naukowych prowadzących do kursów (np. *historia i zbiory*, *wprowadzenie do nauki o państwie*; *demografia historyczna z elementami statystyki*). **Rekomenduje się** dokładniejsze monitorowanie obsady zajęć i wyeliminowanie pojedynczych przypadków obsady zajęć nieuzasadnionej merytorycznie.

Pensum pracowników naukowo-dydaktycznych określono na poziomie maksymalnych stawek obciążeń dopuszczanych przez ustawę (240 godzin – adiunkt, 210 profesor uczelni, 180 profesor), ale umożliwia prawidłową realizację zajęć. Dla realizujących zajęcia na studiach historycznych UKW jest podstawowym miejscem pracy i wśród nich nie występuje problem przepensowania.

Program studiów historycznych I i II stopnia na UKW w Bydgoszczy uwzględnia przygotowanie do zawodu nauczyciela historii w szkole podstawowej oraz ponadpodstawowej. Obsadę ścieżki nauczycielskiej stanowią nie tylko pracownicy Wydziału Historycznego, ale również Wydziału Pedagogiki. Uczelnia dysponuje kadrą posiadającą kompetencje oraz kwalifikacje wymagane przez ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (art. 68, ust 1), zgodne z wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust 3 ustawy.

Dobór nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia jest transparentny, zazwyczaj adekwatny do potrzeb związanych z prawidłową realizacją zajęć oraz uwzględnia ich dorobek naukowy i doświadczenie dydaktyczne. Obsada w doskonałej większości jest prawidłowa, niepokój wzbudzają jedynie przypadki prowadzenia przez historyków zajęć z zakresu dyscyplin pokrewnych (*wprowadzenie do nauki o państwie; muzea Europy: historia i zbiory*). Za pozytywną cechę studiów historycznych na UKW w Bydgoszczy należy uznać bardzo szeroką ofertę seminariów dyplomowych (w stosunku do liczby studentów), gwarantującą studentom możliwość wyboru opiekuna pracy dyplomowej specjalizującego się w epoce lub tematyce, zgodnej z ich zainteresowaniami. Niestety za nieprawidłowy należy uznać jednak sposób rozliczenia godzin seminaryjnych, według którego istnieje korelacja liczby godzin rozliczeniowych z liczbą studentów, a nie godzin realnie przepracowanych. Potrzeby szkoleniowe nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia na studiach historycznych w zakresie podnoszenia kompetencji dydaktycznych są zaspakajane, a uczelnia dokładała i nadal dokłada wsparcia w zakresie podnoszenia kompetencji związanych z kształceniem na odległość (wspomniane wyżej szkolenia z zakresu umiejętności informatycznych, innowacyjnych umiejętności dydaktycznych oraz prowadzenia dydaktyki w języku obcym). Nauczyciele akademicy są regularnie oceniani przez studentów w zakresie spełniania obowiązków związanych z kształceniem poprzez badania ankietowe. Działalność dydaktyczna, obok naukowej i organizacyjnej, podlega też ocenie okresowej, której elementem jest regularna hospitacja zajęć. Na UKW w Bydgoszczy istnieje system nagród i wyróżnień Rektora przyznawanych przede wszystkim jednak za pracę naukową i organizacyjną.

Realizowana polityka kadrowa umożliwia kształtowanie kadry prowadzącej zajęcia zapewniając ich prawidłową realizację, aczkolwiek w związku ze stosunkowo małą liczbą studentów nie następuje pełne uzupełnienie składu osobowego uszczuplanego poprzez odejście doświadczonych pracowników na emeryturę (6 osób). Mimo trudnej sytuacji udaje się przeprowadzać nowe zatrudnienia badaczy na różnym szczeblu kariery akademickiej (zarówno doktorów, jak i profesora). Na Wydziale Historycznym obowiązują również ogólnouniwersyteckie procedury reagowania na w przypadku zagrożenia i naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji czy mobbingu.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiającą prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów. W analizie stanu faktycznego zostały sformułowane rekomendacje dotyczące zdiagnozowanych uchybień, które nie mają wpływu na ocenę spełniania kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Większość zajęć przewidzianych w planie studiów historycznych realizuje się w obiekcie przy ul. Poniatowskiego 12. Budynek przeszedł gruntowny remont połączony z pracami modernizacyjnymi w 2014. W okresie minionych dziewięciu lat zachował on swój nowoczesny charakter, a wykonywane w nim prace remontowe ograniczyły się do naprawy usterek. Budynek jest architektonicznie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową, posiada podjazdy i obszerną windę łączącą wszystkie piętra budynku. Sanitariaty dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową znajdują się w najniższej kondygnacji budynku. Aktualnie studenci nie zgłaszają żadnych dodatkowych potrzeb determinowanych dysfunkcjami motorycznymi bądź wadami wzroku. Przed budynkiem znajduje się obszerny parking, dostępny jednak wyłącznie nauczycielom akademickim. Brak możliwości skorzystania z miejsc parkingowych przeznaczonych dla WH utrudnia studentom punktualne dotarcie na zajęcia. Ze względu na lokalizację siedziby Wydziału w praktyce nie mają oni możliwości skorzystania z pobliskich miejskich parkingów, zaś uczelniany parking przed biblioteką uniwersytecką znajduje się stosunkowo daleko. Rekomenduje się udostępnienie studentom miejsc parkingowych na parkingu wydziałowym. W budynku WH znajduje się aula na 196 miejsc wyposażona w nowoczesny sprzęt audiowizualny oraz klimatyzację. Do dyspozycji WH pozostaje sześć sal dydaktycznych, z których największa przeznaczona jest dla grupy 50-osobowej, zaś najmniejsza dla 20

osób. Są one widne i przestronne. W przeciągu ostatnich lat sale wykładowe i ćwiczeniowe były sukcesywnie wyposażane w sprzęt audiowizualny oraz zaopatrywane w rolety okienne. Obecnie dwie sale wyposażone są w tablice interaktywne, wszystkie zaś mają na stanie rzutniki multimedialne. Dodatkowo na potrzeby zajęć WH dysponuje 3 laptopami, 2 przenośnymi rzutnikami, oraz 1 projektorem pisma. Dostępny w salach sprzęt komputerowy i stosowane oprogramowanie umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną interakcję pomiędzy studentami a nauczycielami (stosowane są platformy Moodle i MS Teams). Studentom gwarantuje się możliwość skorzystania z licencji Office 365.

Dostępny nauczycielom akademickim sprzęt nie zawsze bywa jednak wykorzystywany ze względu na brak stabilnego łącza internetowego. Wizytacja infrastruktury wykazała, że mimo deklaracji uczelni, ani w salach dydaktycznych ani na korytarzach nie ma dostępu do sieci internetowej. Zarówno studenci, jak i nauczyciele zmuszeni są korzystać z Internetu dostarczanego przez sieci komórkowe w ramach ich własnych abonamentów. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że kwestia ta nie została rozwiązana od dłuższego czasu mimo wielokrotnego zgłaszania problemu. W efekcie nowoczesny sprzęt multimedialny, choć zamontowany w salach nie jest wykorzystywany. W budynku WH – poza salami dydaktycznymi – mieści się gabinet Dziekanów WH oraz obsługujący jednostkę sekretariat. Nauczyciele akademicy mają do swojej dyspozycji 9 pokoi – siedzib katedr, które bywają także wykorzystywane w celach dydaktycznych (głównie do zajęć seminaryjnych odbywanych w bardzo małych grupach).

Zajęcia z wychowania fizycznego odbywają się we wszechstronnie wyposażonym, łącznie z basenem, Centrum Edukacji Kultury Fizycznej i Sportu przy ul. Sportowej 2, natomiast lektoraty – w siedzibie Studium Języków Obcych i Tłumaczeń przy ul. Ogińskiego 16. Istnieje również możliwość przeprowadzania zajęć oraz prac badawczych w siedzibie Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego przy ul. R. Berwińskiego 4 (położonej 500 metrów od siedziby WH), z czego korzystają pracownicy WH oraz studenci. Ponadto, zajęcia dydaktyczne realizowane są w Instytucie Pamięci Narodowej Delegatura w Bydgoszczy. Wiele dodatkowych możliwości w kontekście nowoczesnego prowadzenia działalności dydaktycznej nowa siedziba Archiwum Państwowego w Bydgoszczy, która obecnie znajduje się zaledwie 1 km od WH.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że sale dydaktyczne oraz ich wyposażenie są zgodne z podstawowymi potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do warunków przyszłej pracy badawczej/ zawodowej oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów zakładanych w programie efektów uczenia się oraz prawidłową realizację zajęć. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń oraz ich wyposażenie techniczne są dostosowane do liczby studentów, liczebności grup i umożliwiają prawidłową realizację programu studiów. W budynku WH brakuje natomiast miejsc przeznaczonych do samodzielnej pracy studentów oraz sprzętu komputerowego (np. komputera i drukarki), z którego studenci mogliby korzystać w pracy własnej oraz w codziennych sprawach studenckich. Warunki do samodzielnej pracy (np. dostęp do sieci bezprzewodowej jak i pomieszczeń komputerowych i specjalistycznego oprogramowania) zapewnia studentom Biblioteka UKW - największa biblioteka naukowa w Bydgoszczy i druga pod względem zasobów w województwie kujawsko-pomorskim. Biblioteka znajduje się jednak w odległości kilkuset metrów od WH, jest zatem dostępny studentom w bardziej ograniczonym zakresie niż siedziba własnego wydziału.

Nowy budynek biblioteki, przy ul. Szymanowskiego 3 został oddany do użytku w 2013 roku. W obiekcie o powierzchni 18 000 m² znajdują się nowoczesne magazyny, czytelnie, pomieszczenia do pracy

indywidualnej i grupowej, jak również pracownie internetowe i multimedialne, sale dydaktyczne, duży obszar z wolnym dostępem do księgozbioru oraz przestrzenie wystawowe i bogato wyposażona sala konferencyjna, mieszcząca 200 osób. Budynek jest w architektonicznie dostosowany do potrzeb osób z różnymi dysfunkcjami (dzięki czemu biblioteka została uhonorowana dyplomem Przyjazny 2013, przyznawanym przez Bydgoski Oddział Stowarzyszenia Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, za troskę o jakość przestrzeni dla wszystkich użytkowników w kategorii budynków użyteczności publicznej, a także otrzymała pierwszą nagrodę w kategorii „Przyjazna przestrzeń” w konkursie Lodołamacze 2018 za zapewnienie użytkownikom z różnym rodzajem niepełnosprawności całkowitego dostępu do korzystania z zasobów bibliotecznych). Zbiory Biblioteki obejmują obecnie ponad 800 000 jednostek. Księgozbiór jest systematycznie powiększany. Studenci mają dostęp do zdecydowanej większości książek i czasopism, które są im polecane w sylabusach (w sytuacji, gdy biblioteka nie dysponuje zalecaną literaturą, studenci otrzymują fragmenty dzieł od wykładowców w formie skanów lub kserokopii na zasadzie dozwolonego użytku). 85% zbiorów włączono do systemu bibliotecznego Horizon, co umożliwi czytelnikom składanie zamówień zarówno na terenie biblioteki, jak i z dowolnego komputera podłączonego do Internetu. Pracownicy i studenci mogą korzystać ze zbiorów innych bibliotek, krajowych i zagranicznych, za pośrednictwem sprawnie działającej wypożyczalni międzybibliotecznej (m.in. systemy Interlibrary Loan Service i Subito). Biblioteka wyposażona jest w skanery umożliwiające użytkownikom darmowe pozyskiwanie fragmentów literatury dla własnych potrzeb związanych z realizowanym procesem dydaktycznym. W Oddziale Wolnego Dostępu użytkownicy mają możliwość bezpośredniego dostępu do najistotniejszej literatury naukowej i dydaktycznej w ramach poszczególnych dziedzin. Zgromadzono tu łącznie ok. 150 000 woluminów. Literatura z zakresu archeologii i historii liczy sobie 12 601 woluminów. Pracownicy badawczo-dydaktyczni WH oraz studenci na kierunku mogą korzystać również z zasobów Oddziału Zbiorów Specjalnych, w tym Pracowni Dziedzictwa Kulturowego Kresów Wschodnich oraz Pracowni „Pamięć Bydgoszczan i Regionu”. Biblioteka zapewnia też szeroki dostęp do zasobów cyfrowych, zarówno stacjonarnie, jak i zdalnie, poza siecią UKW. Biblioteka często oferuje również dostęp do zasobów testowych różnych baz, wychodząc naprzeciw zgłaszanym przez pracowników postulatami. Korzystanie z zasobów cyfrowych ułatwia 68 stanowisk komputerowych przeznaczonych dla użytkowników, sale pracy indywidualnej i zbiorowej oraz bezprzewodowy dostęp do Internetu. Szkolenia z zakresu elektronicznych źródeł informacji prowadzi Sekcja Informacji Naukowej. Sekcja Informacji Naukowej prowadzi i uzupełnia Bazę Dorobku Naukowego Pracowników UKW. Gromadzeniem i udostępnianiem materiałów dydaktycznych oraz dorobku naukowego pracowników i doktorantów Uczelni zajmuje się natomiast Repozytorium UKW. Liczy ono aktualnie ok. 7500 publikacji, z czego przeszło 4300 mieści się w kategorii Czasopisma a 1278 w kategorii Nauki Humanistyczne. Głównym celem tych platform jest upowszechnianie dorobku naukowego oraz promocja badań prowadzonych na bydgoskim uniwersytecie. W Repozytorium UKW pracownicy WH deponują również swoje publikacje. Tym samym stają się one dostępne szerszemu odbiorcy, a zwłaszcza studentom.

Użytkownicy biblioteki mogą korzystać z różnych pełnotekstowych i bibliograficznych baz danych, w tym m.in.: EBSCO, Wiley Online Library, ScienceDirect, SpringerLink, PsycARTICLES, Web of Science, Scopus czy Legalis oraz szeregu baz Open Access. Za pośrednictwem Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academia (stanowisko w Czytelni Czasopism) Biblioteka UKW oferuje także dostęp do książek i czasopism z zasobów Repozytorium Cyfrowego Biblioteki Narodowej. Ponadto Biblioteka (wraz z Biblioteką Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu) uczestniczy w projekcie *Kujawsko-*

Pomorska Biblioteka Cyfrowa, w której dostępnych jest ok. 170 000 pozycji, w tym cenne wydania źródeł historycznych, dawna prasa oraz literatura naukowa o tematyce historycznej.

Wizytacja infrastruktury wykazała, że budynek biblioteki pod względem architektonicznym jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Uwagę zwracają jednak nieodciągnięcia w jej wyposażeniu, np. niedostosowanie do pracy osób na wózkach biurek w pokojach pracy indywidualnej, brak wyznaczenia stołów zarezerwowanych do pracy dla osób z niepełnosprawnościami na sali otwartego dostępu oraz brak kontaktów przy większości stołów do pracy w bibliotece, ograniczający możliwości pracy na własnym komputerze, w tym także dla osób z niepełnosprawnością, którzy bardzo często korzystają z własnego sprzętu. Biblioteka otwarta jest w godzinach 9-19 w dni powszednie i 9-16 w soboty, a przed sesją organizowane są doraźnie nocne otwarcia.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne są zgodne co do aktualności, zakresu tematycznego, językowego oraz formy wydawniczej z potrzebami procesu nauczania i uczenia i umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, prawidłową realizację zajęć oraz przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej. Zasoby te obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w odpowiedniej liczbie egzemplarzy, stosownie do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów. Dostęp do zasobów edukacyjnych zapewniony jest zarówno stacjonarnie jak i on-line (w tym baz światowych), również osobom z niepełnosprawnościami. Studentom udostępniane są materiały dydaktyczne w formie elektronicznej, uwzględniające specjalne potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Na UKW w ramach projektu "Uniwersytet Równych Szans" funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu dla osób z niepełnosprawnością. Studenci oraz pracownicy UKW o specjalnych potrzebach mogą skorzystać z wypożyczenia takich urządzeń jak: tablet iPad wraz z rysikiem iPencil, dyktafon, mikrofon kierunkowy, który może służyć do dyktafonu, powiększalniki elektroniczne (kieszonkowe), lupę powiększającą, czytnik (odtwarzacz książki mówionej) odtwarzacz książki mówionej (Victor Reader), klawiaturę brajlowską. Wypożyczenia dokonuje się wpłacając kaucję w wysokości 10% wartości sprzętu oraz podpisując stosowną umowę. Od 2020 roku w bibliotece działa także usługa asystenta bibliotecznego, którego głównym zadaniem jest pomoc studentom i pracownikom z niepełnosprawnością w korzystaniu ze zbiorów bibliotecznych. Oferuje on swą pomoc: digitalizacji i obróbce materiałów dla słabowidzących i niewidomych studentów i pracowników UKW, wyszukiwaniu literatury specjalistycznej, korzystaniu z księgozbioru znajdującego się w Wolnym Dostępie, obsłudze sprzętu specjalistycznego. Budynek WH i Biblioteka Główna są wyposażone w windy i toalety dla osób z niepełnosprawnościami i podjazdy. Na wszystkich parkingach z myślą o ich potrzebach wydzielono specjalne miejsca parkingowe. Biblioteka UKW ma także salę przystosowaną do obsługi osób niesłyszących. UKW studentom z niepełnosprawnościami oferuje pomoc asystentów (zgodnie ze wskazaniem w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności), wsparcie psychologiczne, wsparcie logopedyczne, alternatywne zajęcia z wychowania fizycznego (goalball, szachy), sekcje sportowe (goalball, tenis stołowy), pomoc organizacyjną, (np. indywidualną organizację studiów), pokoje w akademikach oraz dodatkowe usługi (np. digitalizację materiałów dydaktycznych dla osób niewidomych lub niedowidzących) i indywidualne specjalistyczne zajęcia (np. z orientacji przestrzennej).

Wobec powyższego należy stwierdzić, że infrastruktura naukowa, dydaktyczna i biblioteczna generalnie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, w sposób umożliwiający im pełny udział w kształceniu, korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnych. Brak bariery w dostępie do sal i zaplecza sanitarnego dla osób z niepełnosprawnością ruchową. Rekomenduje się jednak lepsze dostosowanie przestrzeni do pracy indywidualnej w bibliotece do potrzeb osób na

wózkach inwalidzkich, wyznaczenie w sali z otwartym dostępem miejsc do pracy własnej osób z niepełnosprawnościami, zwiększenie liczby miejsc do pracy własnej w bibliotece wyposażonych w gniazdko do ładowania własnych komputerów.

W ramach kierunku prowadzone jest przygotowanie do zawodu nauczyciela. Infrastruktura podmiotów, w których odbywają się praktyki nauczycielskie i psychologiczno-pedagogiczne jest zgodna z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Prowadzone są cykliczne przeglądy infrastruktury dydaktycznej i wyposażenia technicznego. Obiekty dydaktyczne i biblioteka są pod nadzorem administracji uczelni (Dział Administracyjno-Gospodarczy). Każdy obiekt ma swojego opiekuna i pracownika technicznego, którzy na bieżąco monitorują stan obiektów i przeprowadzają okresowe inwentaryzacje. Sprzęt służący dydaktyce, będący w użytkowaniu przez pracowników w salach dydaktycznych jest na bieżąco sprawdzany przez pracowników, którzy mogą zgłaszać usterki do sekretariatu Wydziału. Władze Wydziału zgłaszają usterki i elementy wymagające poprawy do Działu Administracyjno-Gospodarczego lub pracownika technicznego w obiekcie. Oprogramowanie informatyczne jest aktualizowane przez dział informatyzacji, który monitoruje i kontroluje na bieżąco jej funkcjonowanie (w dydaktyce i kontaktach ze studentami wykorzystywany jest system pocztowy Zimbra, MStams i Moodle). O jakość i rozmiary zasobów bibliotecznych Biblioteki UKW dba Rada biblioteczna, w której swojego reprezentanta ma WH. Każdy z pracowników i studentów UKW może w dowolnym momencie zaproponować zakup istotnych w jego mniemaniu pozycji literatury, jeśli nie widnieją one w katalogu bibliotecznym. Zasób biblioteczny jest poza tym nieustannie wzbogacany dzięki zakupom ze środków na badania naukowe przyznawanych WH. Zakupione pozycje literatury są wypożyczane pracownikom długoterminowo, ale stanowią własność biblioteki.

W przeglądy infrastruktury dotyczące dostosowania do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami zaangażowany jest samorząd studencki oraz Dział ds. osób z niepełnosprawnościami. Do zadań tego działu należy m.in. udzielanie wsparcia finansowego i organizacyjnego oraz podejmuje działania na rzecz likwidacji przeszkód i barier, w tym także architektonicznych. Studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z usług transportowych zapewnianych przez UKW, gdy ich niepełnosprawność uniemożliwia mu lub znacznie utrudnia samodzielne przemieszczanie się pomiędzy obiektami dydaktycznymi UKW. Nauczyciele mogą także zgłaszać swoje zapotrzebowanie do działu technicznego.

Z analizy stanu faktycznego wynika, że przeglądy infrastruktury nie są prowadzone w sposób usystematyzowany, ale raczej doraźny. Wnioski z takich przeglądów zwykle są wykorzystywane do doskonalenia i dostosowania infrastruktury dydaktycznej, naukowej, technicznej i dydaktycznej. Natomiast ujawniony w czasie wizytacji brak dostępu do Internetu w budynku WH, wielokrotnie zgłaszany przez nauczycieli akademickich wskazuje, że system monitoringu infrastruktury nie działa w pełni skutecznie. Uczelnia nie monitoruje bowiem skuteczności podejmowanych działań naprawczych i doskonalących w tym obszarze. Rekomenduje się usystematyzowanie przeglądów infrastruktury i objęcie nimi wszystkich budynków wykorzystywanych w procesie kształcenia, a także monitorowanie wdrożenia postulowanych działań naprawczych i doskonalących. W proces ten winni być zaangażowani przedstawiciele studentów kierunku, w tym studentów z niepełnosprawnościami i nauczycieli akademickich.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej. W celu zwiększenia komfortu pracy osobom z niepełnosprawnościami sformułowano rekomendacje dotyczące lepszego dostosowania przestrzeni biblioteki do ich potrzeb.

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają przeglądom, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. W analizie stanu faktycznego sformułowano rekomendacje dot. Ich usystematyzowania i monitorowania skuteczności działań doskonalących.

Podstawą do wystawienia oceny kryterium spełnione częściowo są zidentyfikowane następujące nieprawidłowości: brak dostępu do Internetu dla studentów i pracowników w budynku WH, który uniemożliwia pełne wykorzystanie wyposażenia sal wykładowych czy korzystania z technik i narzędzi kształcenia na odległość, co utrudnia też studentom pracę własną.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Należy zapewnić dostęp do bezprzewodowego Internetu w każdym miejscu w budynku WH (wszystkie sale dydaktyczne, korytarze, miejsca pracy studentów) zarówno studentom, jak i pracownikom.
2. Zaleca się podjęcie skutecznych działań naprawczych zapobiegających w przyszłości występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższego zalecenia.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów. Są to głównie podmioty o charakterze lokalnym i regionalnym. Współpraca ta częściowo realizowana jest w ramach prac Rady Kierunku, w większości ma jednak charakter niesformalizowany. Przyjmuje zróżnicowane formy, adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i założonych efektów uczenia się. Główną formą współpracy z otoczeniem jest udział nauczycieli akademickich i studentów ocenianego kierunku studiów w popularyzowaniu edukacji historycznej w środowisku lokalnym i regionalnym np. organizacja konkursów historycznych, wydarzeń/ konferencji/ festiwali o tematyce historycznej, prowadzenie zajęć w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku, realizacja działań popularnonaukowych dla szkół. Do innych form współpracy należy: opiniowanie przez pracodawców programu studiów, udział w wizytach w lokalnych instytucjach (np. muzeach, archiwach), realizacja praktyk nauczycielskich, pomoc w opisie eksponatów muzealnych. Dwójka przedstawicieli pracodawców jest stałymi członkami Rady Kierunku i jest zaangażowana w opiniowanie i doskonalenie programu studiów. Na podstawie sugestii pracodawców dokonywane są zmiany w programie studiów, czego przykładem jest ostatnio przeprowadzona zmiana, poprzedzona konsultacjami z interesariuszami zewnętrznym m. in. z pracownikami i doradcami Miejskiego Ośrodka Edukacji Nauczycieli, a także nauczycielami szkół średnich, współpracujących na stałe z WH. W efekcie tych konsultacji przywrócono nazwę: *wstęp do badań historycznych* (wcześniej - *propedeutyka badań historycznych*), wprowadzono przedmiot *wprowadzenie do nauki o państwie*, a także zwiększono liczbę godzin przedmiotów kursowych. Podczas przygotowywania bloku przedmiotów do wyboru wprowadzono więcej treści związanych z historią regionu.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni WH cyklicznie współpracują z wieloma instytucjami i organizacjami w Bydgoszczy i regionie. Ważną grupę stanowią placówki oświatowe i edukacyjne (m. in.: III LO im. Adama Mickiewicza, IV LO im. Kazimierza Wielkiego, V LO im. Jana Ignacego Paderewskiego, VI LO im. Jana i Jędrzeja Śniadeckich w Bydgoszczy, VII LO im. Janusza Kusocińskiego w Bydgoszczy, VIII LO im. dra Emila Warmińskiego, XV LO im. Jeremiego Przybory, Zespół Szkół Budowlanych, Pałac Młodzieży w Bydgoszczy, Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Świeciu, Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli), instytucje kultury (np.: Kujawsko-Pomorskie Centrum Kultury w Bydgoszczy, Miejskie Centrum Kultury w Bydgoszczy), w tym muzea (Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego, Muzeum Kanału Bydgoskiego, Muzeum Wodociągów, Muzeum Wojsk Lądowych, Muzeum Ziemi Krajeńskiej w Nakle nad Notecią, Muzeum Ziemi Chełmińskiej w Chełmnie), biblioteki (Wojewódzka Biblioteka Pedagogiczna i działające przy niej Muzeum Oświaty, Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. Witolda Bełzy (zwłaszcza Pracownia Regionalna i Pracownia Zbiorów Specjalnych)), archiwa (Archiwum Państwowe w Bydgoszczy oraz jego oddział w Inowrocławiu), Instytut Pamięci Narodowej, media (np.: TVP Bydgoszcz, TVP Historia, Polskie Radio Pomorza i Kujaw, „Gazeta Wyborcza”, „Express Bydgoski”), samorządy (np. Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu), władze miejskie (Urząd Miasta w Bydgoszczy, Urząd Miasta w Kcynii) oraz stowarzyszenia i towarzystwa (np.: Polskie Towarzystwo Historyczne, oddział w Bydgoszczy, Bydgoskie Towarzystwo Naukowe, Towarzystwo Miłośników Miasta Bydgoszczy, Stowarzyszenie Króla Kazimierza Wielkiego, Uniwersytety Trzeciego Wieku, Fundacja im. E. Generał Elżbiety Zawackiej). WH od wielu lat

współpracuje ze Zgromadzeniem Sióstr Albertynek w Bydgoszczy oraz Zgromadzeniem Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo organizując m. in. wykłady popularnonaukowe dla ich podopiecznych. W ramach współpracy nawiązanej w 2020 r. z Oddziałem Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego im. Zygmunta Kwiatkowskiego w Golubiu-Dobrzyniu WH sprawuje patronat nad Ogólnopolską Olimpiadą Wiedzy Historycznej COPTIOHS oraz Międzynarodowym Konkursem „Polska-Szwecja – między rywalizacją i współpracą”. W 2021 r. w następstwie umowy podpisanej przez WH ze stowarzyszeniem „Nasza Zielonka” zorganizowano serię przedsięwzięć nawiązujących do Wkroczenia Wojsk Powstania Kościuszkowskiego na Kujawy i Pomorze, obie instytucje zobowiązały się także do wzajemnego wspierania inicjatyw w zakresie kultury, popularyzacji tradycji oraz dziedzictwa historycznego i kulturalnego Bydgoszczy. W 2022 r. nawiązano nieformalną współpracę z Komendą Wojewódzką Policji w Bydgoszczy. Efektem było m. in. szkolenie retrospektywne poświęcone przestępstwom z nienawiści, równości i prawom człowieka, którego uczestnikami byli komendanci miejscy i powiatowi Policji z terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Szkoleniu towarzyszyły wykłady tematyczne przygotowane przez pracowników WH np. na temat pozytywnych i negatywnych aspektów polityki wielokulturowości czy o motywach dokonywania morderstw seryjnych.

Od 2007/2008 pod patronatem WH odbywa się „Konkurs Wiedzy o Kazimierzu Wielkim” przeznaczony dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. W ramach podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych i zawodowych pracownicy oraz studenci historii, realizujący moduł nauczycielski, uczestniczą w konferencjach metodycznych organizowanych przez ośrodek metodyczny, ale także przez środowiska szkolne (np. Edukacja historyczna przyszłości, 2019, organizator XV LO w Bydgoszczy; Edukacja historyczna przyszłości. Treści wojenne w edukacji. Teraźniejszość – Potrzeby – Przyszłość, 2022, organizator XV LO w Bydgoszczy oraz Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy).

Studenci aktywnie uczestniczą w pracach i inicjatywach podejmowanych przez działające w ramach WH Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego. Są to m. in. wykłady, dyskusje panelowe, warsztaty, seminaria czy Letnia Akademii Małego Naukowca. Pracownicy WH oraz studenci aktywnie biorą udział również w wydarzeniach popularyzujących historię i kulturę jak np. Bydgoski Festiwal Nauki, organizowany we współpracy z innymi bydgoskimi uczelniami czy Europejskie Dni Dziedzictwa Kulturowego. Włączają się też w cykliczne wydarzenia historyczne organizowane przez bydgoskie szkoły średnie (m.in. Dni Humanistyki, Tydzień Historyka, wtorki z historią oraz debaty i warsztaty historyczne związane tematycznie z rocznicami wydarzeń historycznych, np. powstanie styczniowe, traktat wersalski, uchwalenie Konstytucji 3 maja, stulecie odzyskania niepodległości etc.). Formą popularyzacji historii i oddziaływania na środowisko jest udział pracowników WH w wykładach on-line - dostępnych na stronie internetowej WH oraz w wykładach stacjonarnych i plenerowych organizowanych m. in. we współpracy z Muzeum Okręgowym im. Leona Wyczółkowskiego i Kujawsko-Pomorskim Centrum Kultury. WH ma także stałą ofertę wykładów i warsztatów adresowaną do uczniów szkół bydgoskich i podbydgoskich w ramach projektów: *Poniatowskiego 12*; *Spotkania z Klio* oraz powtórki do matury. Zajęcia odbywają się w budynku WH lub w danej szkole.

Ważną formą współpracy z otoczeniem są praktyki zawodowe. W obecnym programie studiów praktyki zawodowe realizowane są wyłącznie w ramach modułu nauczycielskiego. Studenci poznają praktyczne aspekty pracy nauczyciela historii i nawiązują kontakty z różnymi placówkami oświatowymi. Realizują oni zadania programowe w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, do roku 2018/2019 również w gimnazjach.

Część zajęć przewidzianych w programie studiów realizowana jest czasami w podmiotach zewnętrznych. Pojedyncze zajęcia w ramach takich przedmiotów jak np. *wprowadzenie do badań historycznych, pracownia dyplomowa, nauki pomocnicze historii* odbywają się m. in. w Archiwum Państwowym, IPN lub Pracowni Regionalnej oraz w Dziale Zbiorów Specjalnych Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki im. Witolda Bełzy, Muzeum Oświaty funkcjonującym przy Bibliotece Pedagogicznej w Bydgoszczy. Analogicznie, wybrane zajęcia w ramach przedmiotu *muzea Europy: historia i zbiory* realizowane są np. w Muzeum Dyplomacji i Uchodźstwa Polskiego czy oddziałach Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego. Zajęcia takie częściowo prowadzone lub współprowadzone są przez pracowników w/w instytucji.

Analiza stanu faktycznego wskazuje, że rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w projektowaniu i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscypliną, do której kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku.

W trakcie pandemii Covid-19 i czasowego ograniczenia w funkcjonowaniu uczelni udział otoczenia zewnętrznego w konstruowaniu, realizacji oraz doskonaleniu programu studiów był zapewniony. Konsultacje były prowadzone w formie mailowej i telefonicznej. Kontakty z otoczeniem utrzymywane były w ramach Rady Kierunku, zajęcia, w tym z udziałem przedstawicieli otoczenia, prowadzone były zdalnie.

Obecnie nie są prowadzone cykliczne przeglądy współpracy interesariuszami zewnętrznymi w odniesieniu do programu studiów, obejmujące ocenę poprawności doboru instytucji współpracujących, skuteczności form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji. Rekomenduje się więc wprowadzenie tego typu przeglądów

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji współpracujących jest adekwatny do dyscypliny, do której przypisany jest kierunek oraz z zawodowym rynkiem pracy dla absolwentów historii. Współpraca jednostki z otoczeniem zewnętrznym prowadzona jest w sposób systematyczny, w formach adekwatnych do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Również podczas pandemii Covid-19 utrzymywane były kontakty z otoczeniem zewnętrznym. Jednostka nie prowadzi jednak cyklicznych przeglądów współpracy z interesariuszami, jest to element do wdrożenia i doskonalenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Umiędzynarodowienie kształcenia na studiach historycznych w UKW w Bydgoszczy polega głównie na realizacji na studiach I i II stopnia lektoratów z zakresu języka obcego nowożytnego oraz zajęć z języka obcego specjalistycznego na studiach II stopnia. W przypadku lektoratów studenci zgłosili szereg zastrzeżeń związanych z ograniczeniem możliwości wyboru języka obcego wyłącznie do języka zdawanego podczas egzaminów maturalnych i dopasowania poziomu zajęć do poziomu biegłości językowej jej uczestników. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia prowadzone jest również dzięki współpracy z uczelniami z innych krajów, z którymi UKW ma podpisane stosowne umowy. Zaowocowała ona wykładami (także online) naukowców ze Stanów Zjednoczonych i Czech. Pracownicy Wydziału Historycznego uczestniczyli też w wyjazdach dydaktycznych i szkoleniowych do Turcji, Izraela, Słowacji i Niemiec w ramach programu Erasmus+. Mimo tego, że na UKW w Bydgoszczy istnieją możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności studentów związanej z kształceniem na studiach historycznych nie są one wykorzystywane. W ciągu ostatnich lat żaden ze studentów bydgoskiej historii nie skorzystał z dostępnych umów międzynarodowych i z programu Erasmus + i nie wyjechał w celu odbycia części studiów na uczelni zagranicznej. Wprawdzie informacje o możliwościach wyjazdu w ramach wymiany międzynarodowej są dostępne na stronach internetowych uczelni oraz organizowane są spotkania z koordynatorami programu, ale studenci uważają, że wyjazd zagraniczny wiąże się ze zbyt dużymi problemami z zaliczeniem zajęć przewidzianych programem studiów na UKW. Często bowiem efekty uczenia się uzyskane na uczelni zagranicznej nie są uznawane za równoważne efektom zakładanym dla studiów historycznych, prowadzonych na WH UKW w Bydgoszczy. Ani program studiów I stopnia ani program studiów II stopnia nie przewiduje (poza lektoratami czy zajęciami z języka specjalistycznego) żadnych zajęć w językach obcych dla studentów, studenci nie uczestniczą też w zajęciach prowadzonych na uczelni dla zagranicznych studentów przyjeżdżających do Bydgoszczy. Nie oferuje się także studentom żadnych zdalnych form mobilności międzynarodowej. Skala, zakres i zasięg współpracy z uczelniami zagranicznymi na kierunku historia nie podlega systematycznej ocenie z udziałem interesariuszy wewnętrznych (np. studentów).

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Umiędzynarodowienie badań naukowych, kształcenie języków obcych i w językach obcych oraz umiędzynarodowienie procesu dydaktycznego jest ważnym elementem misji i strategii UKW

w Bydgoszczy. W bardzo ograniczonym zakresie zostały one wyrażone w koncepcji i celach studiów i w przypadku studentów są realizowane w stopniu minimalnym. Nie wykorzystuje się wszystkich możliwości rozwoju umiędzynarodowienia procesu dydaktycznego, zarówno na poziomie konstrukcji programów studiów, jak i partycypacji studentów w wymianie międzynarodowej np. w ramach programu Erasmus +. Podstawą do wystawienia oceny kryterium spełnione częściowo są zidentyfikowane następujące nieprawidłowości:

1. brak w programie studiów I i II stopnia zajęć z zakresu dyscypliny wiodącej, prowadzonych w językach obcych nowożytnych,
2. uchybienia przy zaliczeniach etapu studiów, zrealizowanego przez studenta na innej uczelni zagranicznej w ramach programu Erasmus +,
3. brak systematycznej oceny stopnia umiędzynarodowienia studiów na kierunku historia, prowadzonej z udziałem przedstawicieli studentów i nauczycieli akademickich.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się wprowadzenie do programu studiów zajęć z dyscypliny wiodącej prowadzonych w językach obcych.
2. Zaleca się usprawnienie uznawania studentom efektów uczenia się osiągniętych podczas studiów na uczelni zagranicznej tak, by na studentów uczestniczących w wymianie międzynarodowej nie spadał obowiązek nadrabiania zajęć wynikających z programu studiów.
3. Zaleca się wprowadzenie systematycznych przeglądów umiędzynarodowienia studiów na kierunku historia, z udziałem przedstawicieli studentów i nauczycieli akademickich.
4. Zaleca się podjęcie skutecznych działań naprawczych zapobiegających w przyszłości występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci kierunku historia w Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy mogą liczyć na wsparcie ze strony nauczycieli akademickich przede wszystkim w procesie uczenia się. Korzystają z pomocy merytorycznej udzielanej podczas konsultacji w siedzibie Wydziału czy drogą mailową. Wykładowcy starają się rozwijać zainteresowania naukowe studentów zachęcając do dodatkowych lektur, wskazując literaturę uzupełniającą i wspierając działalność Studenckiego Koła Naukowego WH UKW. Jego członkiem może zostać każdy aktywny i zainteresowany historią student Uczelni, ale większość stanowią w nim studenci ocenianego kierunku. Członkowie SKN WH UKW angażują się w organizację konferencji, konkursów, np. wiedzy o Kazimierzu Wielkim, publikują w wydawanym w wersji cyfrowej raz na kwartał „Merkuryszu historyków”, wznowionym w 2022 roku, a także organizują jednodniowe objazdy naukowe m.in. „objazd szlakiem cmentarzy ewangelickich”. Taka forma zdobywania wiedzy jest bardzo wysoko ceniona nie tylko przez studentów stowarzyszonych

w kole, ale przez ogół studentów historii, którzy pozytywnie oceniają organizowane przez Jednostkę objazdy naukowe wynikające z programu studiów. Zdecydowanie gorzej oceniają studenci wsparcie Uczelni w nauce języków obcych. Brak testu poziomującego, pozwalającego na utworzenie grup o zróżnicowanych poziomach biegłości językowej prowadzi do sytuacji, w której lektorat nie odpowiada na potrzeby jego uczestników o bardzo różnym poziomie kompetencji językowych. Z reguły poziom zajęć dostosowywany jest do studentów z najniższą znajomością języka obcego, co sprawia, że dla osób z maturą rozszerzoną z języka obcego poziom lektoratu jest za niski, zajęcia są niewystarczające i nieprzydatne.

Na wizytowanym kierunku powołano opiekunów roku, których zadaniem jest nie tylko wspieranie studentów w procesie uczenia się, ale i pośredniczenie w załatwianiu spraw dotyczących toku studiów ogółu studentów danego roku czy rozwiązywaniu ewentualnych konfliktów pomiędzy studentami a innymi nauczycielami akademickimi czy Władzami Instytutu. Ze względu na wysoko ocenianą przez studentów życzliwą postawę Prodziekan ds. Studenckich do tych ostatnich nie dochodzi wcale. Jakkolwiek studenci historii mogą liczyć na wsparcie w ich sprawach indywidualnych, to wsparcie organizacyjne i warunki infrastrukturalne są niewystarczające.

Studiowanie mocno utrudnia brak miejsc postojowych dla studentów na parkingu Wydziału, brak stołówki, sklepiku uczelnianego czy choćby pokoi socjalnych, w których studenci mogliby odgrzać sobie jedzenie, brak wyodrębnionego i wyposażonego miejsca do wygodnego i higienicznego spożycia posiłku, wreszcie brak stref dla osób palących. Na Wydziale poza kilkoma rozstawionymi pojedynczo pufami oraz ławkami z krzesłami nie ma miejsca, w których studenci mogliby wygodnie wspólnie spędzać czas podczas przerwy czy odbywać swoje zebrania. Do przebywania na Wydziale zniechęca dodatkowo brak dostępu do bezpłatnego i stabilnego Internetu, zaniedbanie potrzeb kobiet w okresie menstruacyjnym, brak pokoju dla matki z dzieckiem lub chociaż przewijaka w łazience, brak swobodnego dostępu do komputera i drukarki.

Ważną częścią systemu opieki nad studentami na UKW w Bydgoszczy jest system pomocy materialnej. Studenci mogą korzystać ze stypendiów rektorskich, socjalnych, specjalnych oraz z zapomóg. Rozpatrywanie wniosków przebiega sprawnie, a dział do spraw studenckich w Jednostce udziela wyczerpujących informacji i pomocy przy składaniu wniosków. Stosowane kryteria przyznawania stypendiów są dopasowane m.in. do specyfiki kierunku. Studenci uczestniczą w procesie przyznawania świadczeń materialnych, zaś Komisja ds. Socjalnych, działająca przy Samorządzie Studenckim UKW co roku zbiera opinie studenckie o przebiegu procedury przyznawania pomocy materialnej. Problemy i potrzeby studentów z niepełnosprawnościami są rozpatrywane przez władze Jednostki i Uczelni indywidualnie. Wsparcie studentów jest więc dostosowane do ich indywidualnych potrzeb i pozwala im na uczestniczenie w życiu akademickim bez większych przeszkód. Jednostkę w pomocy studentom z niepełnosprawnościami wspiera wyspecjalizowane biuro uniwersyteckie, które m.in. przygotowuje wytyczne dot. pracy ze studentem z zespołem Aspergera. Biuro stara się utrzymywać bieżący kontakt ze studentami znajdującymi się pod jego opieką i zapewniać im odpowiednie wsparcie w procesie uczenia się. W obrębie uczelni działa także Zrzeszenie Studentów Niepełnosprawnych, które prowadzi głównie działania terapeutyczne i integracyjne.

Od roku akademickiego 2016/17 został wprowadzony na UKW internetowy system zapisywania się na zajęcia (USOSweb), który działa sprawnie, choć brak możliwości wyboru zajęć, np. wykładów monograficznych czyni go mało przydatnym. Studenci mają możliwość wyrażenia swojej opinii o zajęciach dydaktycznych za pośrednictwem ankiet ewaluacyjnych dostępnych w USOS, do czego

Uczelnia regularnie studentów zachęca. Ich anonimowość jest jednak przez studentów ocenianego kierunku podważana. Niewielka liczebność grup oraz postawa niektórych wykładowców rozliczających studentów z treści ankiet sprawia, że ankiety traktowane są przez studentów nieufnie.

Na UKW w Bydgoszczy działa Biuro Karier, które oferuje studentom i absolwentom konsultacje indywidualne i grupowe z doradcą zawodowym, zapewnia dostęp do aktualnych ofert pracy, praktyk i staży, informacji o szkoleniach i spotkaniach z pracodawcami, udziela porad w zakresie metod poszukiwania pracy, zakładania własnej działalności gospodarczej itp. Biuro zajmuje się również monitorowaniem karier zawodowych absolwentów Uczelni. Jesienią każdego roku organizowane są w Bydgoszczy Targi Pracy, w których uczestniczą uczelnie bydgoskie, w tym również UKW. Jest to okazja dla studentów do zapoznania się z ofertami pracy i bezpośredniego kontaktu z pracodawcami.

Studenci mają zapewniony udział w procesie doskonalenia systemu opieki i wsparcia studentów za pośrednictwem ankiety. W ocenie studentów Jednostka zapewnia kompleksowy i bieżący przepływ wszelkich informacji związanych z opieką i wsparciem studentów poprzez strony internetowe Instytutu, Wydziału oraz Uczelni.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się przybiera różne formy, jest – z wyjątkiem kształcenia językowego - adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów. Nie jest jednak wszechstronne, gdyż nie obejmuje spraw bytowych studentów. Uczelnia stwarza warunki i motywuje studentów historii do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich. Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Podstawą do wystawienia oceny kryterium spełnione częściowo są zidentyfikowane następujące nieprawidłowości:

1. niedostosowanie poziomu zajęć z języków obcych do kompetencji językowych ich uczestników.
2. brak rozwiązań organizacyjnych odpowiadających na potrzeby bytowe studentów (np. brak stołówki, sklepiku uczelnianego czy pokoi socjalnych, brak wyodrębnionych stref dla osób palących).
3. przeprowadzanie ankiet ewaluujących zajęcia, które postrzegane są jako nie anonimowe i mało skuteczne.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się zmodyfikowanie systemu nauczania języków obcych tak, by uwzględniał on zróżnicowanie kompetencji językowych wszystkich studentów.
2. Zaleca się zadbanie o potrzeby bytowe studentów, poprzez udostępnienie studentom przestrzeni socjalnej, zapewnienie miejsc parkingowych przy Wydziale, zadbanie o kobiety będące w ubóstwie menstruacyjnym, stworzenie przestrzeni dla rodziców z dzieckiem.
3. Zaleca się zadbanie o anonimowość ankiet oraz rozważenie alternatywnych sposobów pozyskiwania opinii studentów o zajęciach, adekwatne do niewielkiej liczebności kolejnych roczników studiów na kierunku historia.
4. Zaleca się podjęcie skutecznych działań naprawczych zapobiegających w przyszłości występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy zapewnia publiczny dostęp do szerokiej gamy informacji dotyczących procesu kształcenia na studiach I i II stopnia na kierunku historia. Główne źródła informacji to strony internetowe Uczelni, Biuletynu Informacji Publicznej Uczelni oraz strony Wydziału Historycznego, w ramach którego prowadzi się kształcenie na w/w kierunku studiów.

Treści zawarte na stronie internetowej Uczelni podzielone zostały na te ogólne, ważne dla każdego potencjalnego użytkownika oraz te specyficzne, potrzebne wyodrębnionej grupie interesariuszy Uniwersytetu: kandydatom na studia, studentom i pracownikom. Pierwsze umieszczone zostały w zakładce Uczelnia i obejmują kwestie organizacji i aktów prawnych Uczelni, jej struktury, misji i strategii oraz funkcjonowania Rady Uczelni czy działania systemu zapewniania jakości kształcenia. W opisie tego systemu znaleźć można m.in. cele i zadania, obowiązujące standardy, sposoby monitorowania procesów kształcenia, skład osobowy ciał odpowiedzialnych za doskonalenie jakości kształcenia. Uczelnia regularnie aktualizuje informacje dotyczące jakości kształcenia udostępniane na stronach internetowych, także poprzez udostępnianie raportów i uchwał PKA dotyczących kierunków prowadzonych na Uczelni. Raporty te są dodatkowym źródłem informacji o jakości kształcenia, ważnym dla wszystkich interesariuszy, zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

W zakładce Kandydaci znajdują się szczegółowe informacje dotyczące rekrutacji: jej harmonogramu, zasad i wymagań rekrutacyjnych, niezbędnych dokumentów oraz komisji rekrutacyjnych. Każdy kierunek oferowany przez Uczelnię studiów został w niej scharakteryzowany, zarówno pod kątem celów i zakresu kształcenia, jak i kompetencji, z jakimi na rynek pracy trafia absolwent oraz jakie są jego perspektywy zatrudnienia.

Zakładka Studenci zawiera informacje dot. organizacji roku akademickiego, planów zajęć i bieżącego toku studiów, jak i wsparcia udzielanego przez Uczelnię studentom (np. materialnego, organizacyjnego, w wejściu na rynek pracy), w tym studentom z niepełnosprawnościami oraz kołom naukowym i organizacjom studenckim.

Szczegółowe informacje dot. studiów historycznych, sytuacji studentów historii i badań naukowych prowadzonych na Wydziale w dyscyplinie historia znaleźć można na stronie Wydziału Historycznego, która służy jako źródło informacji także dla studentów innych kierunków studiów, za które odpowiada

Wydział. Kompleksowe informacje dot. kierunków studiów znajdują się także na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Uczelni.

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Informacja o studiach jest dostępna publicznie dla jak najszerszego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem, w sposób umożliwiający nieskrępowane korzystanie przez osoby z niepełnosprawnością. Obejmuje co najmniej: cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. Informacja o programie studiów nie uwzględnia jednak opisu całego programu kształcenia przygotowującego do zawodu nauczyciela, realizowanego przez studentów przyjętych na I rok studiów pierwszego stopnia w roku akademickim 2023/2024 i kolejne roczniki. Studenci nie wiedzą zatem jakie zajęcia i jakie praktyki, w jakim wymiarze godzinowym, kiedy i gdzie będą musieli zrealizować, by uzyskać uprawnienia nauczycielskie. **Rekomenduje się** uzupełnienie tych informacji na stronach internetowych, są bowiem ważne nie tylko dla studentów, ale także kandydatów, podejmujących decyzje o wyborze kierunku studiów z myślą o pracy w zawodzie nauczyciela historii.

Uczelnia, zgodnie z przepisami dotyczącymi dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, zapewnia dostępność swojej strony internetowej. Na stronie głównej Uczelni znajduje się deklaracja dostępności, w której informuje o stopniu zgodności strony z wymaganiami ustawy o dostępności cyfrowej.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji. Wyniki tych ocen są wykorzystywane do doskonalenia dostępności i jakości informacji o studiach. Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, takich jak kandydaci na studia, studenci czy pracodawcy. Wyniki tego monitorowania są uwzględniane w działaniach doskonalących podejmowanych przez Uczelnię. Przykładami takich samodzielnie zdiagnozowanych problemów są m.in.: brak atrybutu ALT dla niektórych treści niebędących tekstem, elementy niezgodne z wytycznymi dotyczącymi kontrastu dla treści niebędących tekstem, a także udostępniane materiały filmowe, które nie posiadają audiodeskrypcji. Dodatkowo, sporadycznie do przekazywania informacji wykorzystuje się tekst w postaci grafiki. Uczelnia podjęła działania w celu ich rozwiązania.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. W analizie stanu faktycznego sformułowano rekomendacje służące doskonaleniu polityki informacyjnej, nie mają one jednak wpływu na ocenę spełnienia kryterium.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Aplikacja GIERMEK - ułatwia poruszanie się po wybranych obiektach uczelni osobom słabowidzącym i niewidomym oraz osobom bez dysfunkcji wzroku (np. obcokrajowcom). Unikalną cechą GIERMKA jest jego wysoka funkcjonalność, dopracowana przez zespół projektantów i testerów z dysfunkcjami wzroku i niepełnosprawnością ruchową.

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zasady i procedury służące zapewnianiu i doskonaleniu jakości kształcenia na kierunku historia, prowadzonym na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy stanowią część spójnego, ogólnouniwersyteckiego systemu zapewniania jakości kształcenia, zmodyfikowanego w związku ze zmianami strukturalnym przeprowadzonymi na Uczelni w oparciu o nową Ustawę Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Za jego sprawne i efektywne funkcjonowanie odpowiada Rektor jako przewodniczący Senatu, Prorektor ds. Studenckich i Jakości Kształcenia będący także przewodniczącym Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia, dyrektorzy i rady kolegiów (w przypadku ocenianego kierunku studiów - rada i dyrektor Kolegium I), rada kierunku tj. Rada Kierunku Historia wraz z zastępcą kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej do spraw kształcenia tj. Prodziekanem WH ds. Kształcenia oraz Wydziałowym Zespołem ds. Jakości Kształcenia. Ważnym elementem systemu są biura uniwersyteckie wspierające Prorektora ds. Studenckich i Jakości Kształcenia oraz podstawowe jednostki organizacyjne w obsłudze studentów i doskonaleniu jakości kształcenia tj. Biuro Karier, Dział ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Dział Jakości i Organizacji Kształcenia, Dział Rekrutacji i Spraw Studenckich. W sposób przejrzysty określone zostały kompetencje i zakresy odpowiedzialności wszystkich w/w osób, zespołów i biur.

Kluczowe dla jakości kształcenia na ocenianym kierunku jest działanie Rady Kierunku Historia, w skład której wchodzi czworo nauczycieli akademickich, dwoje interesariuszy zewnętrznych (nauczyciel historii i pracownik archiwum) i jeden student oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia,

złożonego z pięciu nauczycieli akademickich i także jednego studenta. Biorąc pod uwagę fakt, że na Wydziale prowadzi się cztery kierunki studiów (każdy na poziomie studiów I i II stopnia) **rekomenduje się** zwiększenie liczby studentów uczestniczących w pracach zespołu wydziałowego, tak by reprezentacja studentów miała realną szansę przedstawiać punkty widzenia tych różnych środowisk studenckich. **Rekomenduje się** także dołożenie starań, by udział interesariuszy zewnętrznych w działaniach Rady Kierunku był rzeczywisty i efektywny. Analiza 12 sprawozdań ze spotkań Rady Kierunku (10.2022 - 06.2023) wskazuje, że w żadnym z nich nie uczestniczyli należący do niej przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego. Obecni byli jedynie przedstawiciele uczelni lub brak informacji o obecnych w protokołach. Konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi z Rady Kierunku prowadzone są jedynie w formie mailowej i telefonicznej, co mocno ogranicza ich udział w systematycznej ocenie koncepcji kształcenia i programu studiów, w szczególności w ocenie ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego. Skutkiem takiej incydentalnej i ograniczonej w formie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, będącymi członkami Rady jest nierealistyczna koncepcja zrealizowania całego przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, dydaktycznego i merytorycznego w zakresie drugiego przedmiotu (wraz z odbyciem praktyk psychologiczno-pedagogicznych i dydaktycznych z obydwu przedmiotów zarówno w szkole podstawowej i ponadpodstawowej) w ciągu niespełna dwóch lat. Opinia interesariuszy zewnętrznych wzmocniłaby prawdopodobnie niechętnie stanowisko Rady Kierunku wobec inicjatywy URK przeniesienia przygotowania do zawodu nauczyciela na studia II stopnia, wyrażone w protokole z 25 kwietnia 2023 r. i wskazujące m.in. na problemy logistyczne z realizacją wymaganą standardem kształcenia przyszłych nauczycieli liczby godzin zajęć i praktyk zawodowych czy niezgodne z koncepcją studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim silne uzawodowienie programu studiów.

Do zadań Rady Kierunku należy m.in. dokonywanie regularnych przeglądów programu studiów i inicjowanie jego zmian w celu doskonalenia jakości kształcenia, przygotowywanie rocznych sprawozdań zawierających wnioski naprawcze i doskonalące kształcenie na kierunku studiów, kontrolowanie jakości prac dyplomowych i prawidłowości obsady zajęć. Rada kierunku przygotowuje także zmiany w programie studiów wynikające ze zmieniających się przepisów prawa powszechnego oraz wewnątrzzakładowego, będące odpowiedzią na postulaty samorządu studenckiego lub rekomendacje Uniwersyteckiej Rady ds. Kształcenia czy Rady Kolegium. Są one przeprowadzane formalnie, zgodnie z obowiązującymi na Uczelni zasadami i procedurami projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów.

Analiza stanu faktycznego w kryterium pierwszym, drugim i trzecim wykazała, że na kierunku historia regularnie dokonywana ocena programu studiów nie ma charakteru kompleksowego. Nie obejmuje np. analizy zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami rynku pracy, poprawności i trafności zakładanych dla kierunku efektów uczenia się i ich powiązania z koncepcją kształcenia oraz przyporządkowaniem kierunku do dyscyplin naukowych, zasad rekrutacji pod kątem ich selektywności i adekwatności względem oczekiwanych od kandydatów na studia kompetencji, w szczególności z obszaru wiedzy i umiejętności specyficznych dla dyscypliny wiodącej. Niewystarczająco monitorowany jest także proces dyplomowania, o czym świadczą nieprawidłowości opisane w kryterium trzecim. Zbyt mało uwagi poświęca się także ocenie skuteczności podjętych działań. Brak np. analizy skuteczności planowych przez członków Rady w styczniu 2023 r. rozmów z nauczycielami akademickimi dotyczącymi zakresów tematów prac dyplomowych. W wyniku analizy tematów przedłożonych do zatwierdzenia Rada uznała bowiem, że "tematy są zbyt ogólne, często zbyt obszerne, tym samym mogą utrudniać seminarzystom zapoznanie się z ogromem dostępnego materiału (...)".

Głównym źródłem informacji o skuteczności procesu kształcenia są informacje zwrotne od studentów pozyskiwane podczas nieformalnych rozmów ze studentami i absolwentami kierunku, opinie nauczycieli akademickich, przedstawiane podczas posiedzeń Rady Naukowej, badania losów absolwentów prowadzone przez Biuro Karier, wyniki przeprowadzanych regularnie studenckich ankiet zajęć, analizowanych przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia oraz wyniki regularnie prowadzonych przez kierowników katedr hospitacji zajęć. Należy jednak podkreślić, że ani nauczyciele akademicy ani studenci ocenianego kierunku nie uważają wyników ankiet za wiarygodne źródło informacji. W opinii pierwszych kluczowy jest zbyt mały odsetek wypełnianych ankiet (w protokole z posiedzenia WZds.JK w dniu 18.02.2023 r. stwierdzono, że w przypadku prawie połowy zajęć ankietę wypełniła jedna osoba, a tylko co piąte zostały ocenione przez większą liczbę studentów niż dwóch), z kolei studenci kwestionują anonimowość ankiet. Zwracają uwagę na możliwą przy tak małej liczbie studentów ich identyfikację np. po sposobie wypowiedzania się, ale także na niewłaściwe postawy wykładowców. Na ocenianym kierunku dochodzi bowiem do opiniowania treści ankiet przez nauczycieli akademickich podczas zajęć ze studentami.

Jakość kształcenia na kierunku historia podlega systematycznym ocenom Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Ostatnia przeprowadzona została w 2018 r. i zakończyła się oceną pozytywną na pełen okres. W Uchwale z dnia 25 stycznia 2018 r. Prezydium PKA sformułowało jednak cztery zalecenia:

1. "przywrócenie postulowanego przez studentów kierunku „historia” i niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia wymiaru lektoratu z języka obcego (120h)",
2. "zróżnicowanie wymagań stawianych pracom i egzaminom dyplomowym na studiach I i II stopnia",
3. "zróżnicowanie metod weryfikacji efektów kształcenia z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zdefiniowanych dla poszczególnych przedmiotów przewidzianych programem studiów na kierunku „historia”,
4. "rozważenie utrzymania realizacji praktyk specjalnościowych na kierunku”.

Za w pełni zrealizowane uznać należy zalecenie pierwsze i trzecie. Drugie – jak wykazano w kryterium trzecim – wymaga dalszej pracy, czwarte – ponownego rozważenia w kontekście możliwości osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się kładących nacisk na zastosowanie wiedzy historycznej w działalności zawodowej.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

- nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W UKW w Bydgoszczy są stosowane ogólnouczelniane, formalnie przyjęte zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów. Obowiązujący na całej Uczelni system zapewniania jakości kształcenia stwarza możliwości do ciągłego monitorowania i doskonalenia programów studiów i procesu kształcenia. Prowadzony systematycznie na kierunku historia przegląd programu studiów nie ma jednak charakteru kompleksowego, nie obejmuje wszystkich elementów programu studiów

i procesu kształcenia. System zapewniania jakości kształcenia na kierunku historia nie obejmuje też oceny skuteczności wdrożonych rozwiązań. Działania doskonalące podejmowane są w oparciu o wyniki analiz różnych danych, nie zawsze jednak wiarygodnych. Rzadkie wypełnianie ankiet przez studentów oraz brak anonimowości wypowiedzi studentów w ankietach ewaluujących zajęcia czyni to źródło informacji niewiarygodnym i tym samym ograniczają wpływ studentów na jakość kształcenia na ocenianym kierunku studiów. W pracach na rzecz doskonalenia jakości kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni (studenci, nauczyciele akademicy) oraz choć w ograniczonym zakresie przedstawiciele otoczenia społeczno-zawodowego. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości. W analizie stanu faktycznego sformułowano rekomendacje dot. zwiększenia udziału studentów i interesariuszy zewnętrznych w procesie doskonalenia programu studiów. Podstawą do wystawienia oceny kryterium spełnione częściowo są zidentyfikowane następujące nieprawidłowości dotyczące:

- 1) niepełnego zakresu dokonywanych przeglądów programu studiów,
- 2) braku monitorowania skuteczności działań podejmowanych w celu doskonalenia jakości kształcenia,
- 3) braku skuteczności systemu ankietyzacji zajęć (bardzo mała responsywność) i anonimowości studenckich ankiet ewaluujących zajęcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się wdrożenie kompleksowych przeglądów programu studiów i procesu kształcenia.
2. Zaleca się monitorowanie skuteczności działań podejmowanych w celu doskonalenia jakości kształcenia.
3. Zaleca się podjęcie działań zapewniających anonimowość ankiet studenckich i zwiększających udział studentów w ankietyzacji.
4. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości, które stały się podstawą do sformułowania powyższych zaleceń.

5. Załączniki:

Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

1. Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742);
2. Ustawa z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1669, z późn. zm.);
3. Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226).
4. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787);

5. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 18 marca 2021 r. w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661, z późn. zm.);
6. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz. U z 2018 r. poz. 2218).
7. Statut Polskiej Komisji Akredytacyjnej przyjęty uchwałą nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, z późn. zm.;
8. Uchwała Nr 67/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie zasad przeprowadzania wizytacji przy dokonywaniu oceny programowej, z późn. zm.

Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej

Profil ogólnoakademicki

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art.

68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz

aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

Polska
Komisja
Akredytacyjna

